

**Vlaamse
overheid**

**UITVOERINGSRAPPORT
WITBOEK OPEN EN WENDBARE OVERHEID
FEBRUARI 2019**

INHOUDSTAFEL

Inhoudstafel.....	2
1 WITBOEK OPEN EN WENDBARE OVERHEID.....	4
2 IMPLEMENTATIEPLAN WITBOEK OPEN EN WENDBARE OVERHEID.....	4
3 UITVOERINGSSTATUS PROJECTEN WITBOEK.....	5
3.1 Project 1: Transparantie mbt klachten, meldingen, openbaarheid en hergebruik.....	5
3.2 Project 2: Integratie van communicatie, klachtenbehandeling en bemiddeling.....	6
3.3 Project 3: Burgerloket (nu: burgerprofiel).....	9
3.4 Project 4: Ondernemingsloket.....	14
3.5 Project 5: Digitaalvriendelijke dienstverlening.....	17
3.6 Project 6: Webtoegankelijkheid.....	19
3.7 Project 7: Heerlijk helder.....	24
3.8 Project 8: Modernisering dienstverleningsprincipes.....	26
3.9 Project 9: Dienstverleningsregister.....	28
3.10 Project 10: Vernieuwende samenwerking met burgers, verenigingen, ondernemingen m.b.t. dienstverlening.....	30
3.11 Project 11: Onderzoek naar burgerbegrotingen.....	32
3.12 Project 12: Participatie als fundamenteel onderdeel van de beleidsdocumenten (Luik 1) en verbetering adviesverlening (Luik 2).....	34
3.13 Project 13: Consultatieportaal en Terugkoppeling bij consultaties.....	36
3.14 Project 14: Burgervoorstellen.....	38
3.15 Project 15: Professionalisering, kennisopbouw van (nieuwe vormen van) interactieve beleidsvoering binnen en buiten vlaamse overheid.....	39
3.16 Project 16: Experimentwetgeving en regelluwe zones.....	41
3.17 Project 17: Implementatie en opvolging van serv-prioriteiten betere regelgeving en kennisdeling.....	43
3.18 Project 18: Harmoniseren omzendbrieven.....	46
3.19 Project 19: Optimalisatie en digitalisering besluitvormingsproces & Vlaamse codex als linked open data.....	48
3.20 Project 20: Hervorming reguleringsimpactanalyse (ria) en decreetsevaluatie.....	50
3.21 Project 21: Voorbereiding prestatiebegroting.....	52
3.22 Project 22: Uitvoering decreet Vlaamse openbare statistieken en publieke planning en ontsluiting statistieken.....	55
3.23 Project 23: Inzetten op onderzoek en evaluatie.....	58
3.24 Project 24: Een motiverend loopbaan- en beloningsbeleid.....	61

3.25	Project 25: Public Service Motivation.....	65
3.26	Project 26: Wendbare organisatie	69
3.27	Project 27: Transparante structuren en minder toepassingsgebieden.....	72
3.28	Project 28: Integriteit verder stimuleren en waarderen	73
3.29	Project 29: Verder inzetten op deugdelijk bestuur	75
3.30	Project 30: Interne regelluwe zones.....	78
4	BESTUURSDECREET	79
4.1	Traject.....	79
4.2	Inhoud.....	80

1 WITBOEK OPEN EN WENDBARE OVERHEID

De Vlaamse Regering heeft op 7 juli 2017 een volgende stap genomen richting een meer open en wendbare overheid, met enkele belangrijke engagementen die in een witboek zijn opgenomen. Het witboek is beschikbaar op: <http://overheid.vlaanderen.be/open-en-wendbare-overheid>. Dit witboek is tot stand gekomen door middel van een uitgebreid participatief proces en bestaat uit vijf belangrijke pijlers en bijbehorende acties waarop de Vlaamse Regering zowel op korte, als op lange termijn wil inzetten:

1. dienstverlening draait om mensen;
2. meerwaarde creëren door participatie;
3. regelgeving als hefboom voor groei en innovatie;
4. onderbouwd beleid als verantwoording en kennisopbouw;
5. oplossingsgericht samenwerken als een netwerkorganisatie.

Bepaalde vernieuwingen kregen een plek in het nieuwe bestuursdecreet, andere werden dan weer opgenomen in het implementatieplan m.b.t. het witboek open en wendbare overheid. Hierna volgt eerst een rapportering over het implementatieplan van het witboek, daarna staan we stil bij de inhoud van het nieuwe bestuursdecreet.

2 IMPLEMENTATIEPLAN WITBOEK OPEN EN WENDBARE OVERHEID

Het witboek open en wendbare overheid werd doorvertaald in een implementatieplan dat op 1 december 2017 als mededeling aan de Vlaamse Regering werd geagendeerd. Het implementatieplan is beschikbaar op: <http://overheid.vlaanderen.be/open-en-wendbare-overheid>. Het implementatieplan geeft weer hoe we de projecten (gepland voor deze regeerperiode) vormgeven. In eerste instantie hebben we de tekst van het witboek opgedeeld in verschillende projecten. Daarna hebben we er verantwoordelijken en verwachte output aan gekoppeld. Alle output wordt gefaseerd en ten laatste opgeleverd op 30 juni 2019.

Er is sprake van een grote diversiteit in de projecten hieronder opgesomd, zoals grootte, complexiteit, lopend of op te starten, ... Binnen de lopende projecten was er al een projectstructuur waarin vaak meerdere relevante beleidsdomeinen/entiteiten vertegenwoordigd zijn. Bij de projecten die nog moesten worden opgestart, werd gewerkt op een gelijkaardige wijze. We zorgden uiteraard voor de mogelijkheid voor beleidsdomeinen/entiteiten die nog niet in de projectstructuur waren opgenomen, om alsnog mee te werken. Het spreekt voor zich dat ook belanghebbenden betrokken werden bij de uitrol van de projecten. Intern en extern draagvlak zijn immers noodzakelijke voorwaarden voor het halen van onderstaande doelstellingen. Tot slot zijn er heel wat onderlinge verbanden tussen de projecten en werden deze nauwgezet bewaakt.

3 UITVOERINGSSTATUS PROJECTEN WITBOEK

3.1 PROJECT 1: TRANSPARANTIE MBT KLACHTEN, MELDINGEN, OPENBAARHEID EN HERGEBRUIK

- Beschrijving witboek: We bieden een overzicht aan van de verschillende bestaande klacht- en meldpunten van de Vlaamse overheid en de bijbehorende procedures. We bieden een overzicht aan van de procedure voor passieve openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie. We bieden doorverwijsinformatie aan over de meldpunten, klachtenprocedures en loketten van andere overheden.
- Aanspreekpunt An Van Acker an.vanacker@kb.vlaanderen.be
- Voorziene output in het implementatieplan:
  - Verzamelen van informatie en overzicht maken;
  - Onderzoeken of benaming 'klacht'- of 'meld'punt beantwoordt aan de omschrijving in het bestuursdecreet;
  - Ontsluiten van informatie.

- Realisaties op 31/12/2018:

Het overzicht is klaar. Naar aanleiding van het overzicht werden de instanties die zich meldpunt noemen, maar eigenlijk klachten behandelen of ombudsdiensten, eruit gefilterd en apart vermeld in het voorstel van tekst tot wijziging van de website i.v.m. participatie:

<https://www.vlaanderen.be/nl/vlaamse-overheid/werking-van-de-vlaamse-overheid/participatie-bouw-mee-aan-de-samenleving/6-manieren-om-mee-te-bouwen-aan-een-bruisende-samenleving/doe-een-voorstel-aan-de-overheid>

Het overzicht van de meldpunten zelf toevoegen, moet nog gebeuren.

- Verdere acties gepland in deze (en mogelijks volgende) regeerperiode:

Ontsluiten van overzicht van meldpunten.

3.2 PROJECT 2: INTEGRATIE VAN COMMUNICATIE, KLACHTENBEHANDELING EN BEMIDDELING

- Beschrijving witboek: Elke entiteit van de Vlaamse overheid stemt het takenpakket van de communicatieambtenaar en van de klachtenbehandelaar op elkaar af met het oog op een meer geïntegreerde klantenwerking. We voorzien bijkomend in de mogelijkheid om de klacht via een bemiddelingstraject op maat te behandelen. De verschillende bestaande bemiddelingspraktijken worden transparant in kaart gebracht. Er wordt verder ingezet op de professionalisering van bemiddeling als inherent onderdeel van het beleidsproces en van de bemiddelende rol van ambtenaren.
- Aanspreekpunt An Van Acker an.vanacker@kb.vlaanderen.be

- Voorzien output in het implementatieplan:
  - Luik afstemmen takenpakket communicatieambtenaar - klachtenbehandelaar:
    - Klachtennetwerk november 2017; SOBO Communicatie op zelfde moment: inlassen van een gemeenschappelijk moment.
    - Op klachtennetwerk in maart 2018, ter gelegenheid van presentatie van het jaarverslag, de afstemming van het takenpakket opnemen in het programma.
    - Insteek vragen van alle departementen hoe dit te verwezenlijken.
  - Luik bemiddelen:
    - Voor klachten wordt bemiddelen in het bestuursdecreet voorzien. We gebruiken bemiddelen bij klachten als pilot.
    - Klachtennetwerk in november 2017 met o.a. bemiddelen als thema (praktijk in het onderwijs, uiteenzetting over verschillende vormen van bemiddeling door Prof. Eric Lanckswaert).
    - Bevragen van entiteiten die nu al bemiddelen om:
      - te bepalen welke vormen van bemiddeling gewenst is bij klachten;
      - welke profielen hiervoor worden ingezet;
      - hebben zij een speciale opleiding gevolgd? Welke?
  - Wie:
    - Welke profielen/eigenschappen zijn vereist? (bevragen bij bestaande pools bij Vlaamse overheid, zoals facilitatoren, vertrouwenspersonen, ...);
    - bekijken van de functiebeschrijvingen van de huidige klachtencoördinatoren/klachtenbehandelaars.
    - is er extra opleiding nodig? welke opleidingen bestaan er?
- Het bestuursdecreet legt bemiddeling niet op, maar spreekt van bemiddeling 'telkens het aangewezen is'. Ter ondersteuning van de klachtenbehandelaars/klachtencoördinatoren een lijst van criteria opmaken die helpen bepalen wanneer bemiddeling geschikt is.

- Realisaties op 31/12/2018:

In november 2017 werd een gemeenschappelijk ontmoetingsmoment georganiseerd voor communicatieambtenaren en klachtenbehandelaars. Op dit klachtennetwerk was 'bemiddelen' de belangrijkste focus met bijdrages vanuit HFB, Katholiek Onderwijs Vlaanderen en Erick Lancksweerd van de UHasselt.

Op 29 november 2018 kwamen op het klachtennetwerk (<https://overheid.vlaanderen.be/organisatie/netwerken/netwerk-klachtenmanagement#vorige>) (waarop naast de klachtenbehandelaars ook de communicatieambtenaren uitgenodigd werden), o.a. de volgende topics aan bod:

- Heerlijk helder omgaan met klanten en klachten.
- Hoe kunnen we de samenwerking tussen communicatieverantwoordelijken en klachtenmanagers in onze entiteit verbeteren?

Voorlopig wordt een nood aan opleiding niet echt waargenomen. Daarom wordt het organiseren van opleidingen 'on hold' gezet.

De vraag welke profielen best ingezet worden om te bemiddelen werd verschillende malen gesteld aan de klachtenbehandelaars, maar de respons was quasi nihil.

Ondertussen hebben een aantal mensen binnen de Vlaamse overheid, die ooit de opleiding 'bemiddeling in bestuurszaken' hebben gevolgd, zich verenigd. Ze bereiden een nota voor over hun mogelijke rol binnen de Vlaamse overheid. Er vond al een verkennend gesprek plaats.

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:
  - Het traject van de bemiddelaars wordt verder opgevolgd. Er wordt onderzocht of en hoe ze een rol kunnen spelen in het klachtenverhaal.
  - De netwerken van klachtenmanagers en communicatieverantwoordelijken worden verder op elkaar afgestemd. De netwerkmomenten voor de klachtenmanagers blijven openstaan voor de communicatieverantwoordelijken.

Ook vanuit communicatie zal altijd gekeken worden of de klachtenmanagers kunnen betrokken worden bij de infosessies en netwerkmomenten.

- Onderzoeken waar het klachtennetwerk in de toekomst best ingebed wordt.

3.3 PROJECT 3: BURGERLOKET (NU: BURGERPROFIEL)

- Beschrijving witboek: De burger krijgt een overzicht van zijn persoonsgegevens met de mogelijkheid om foutieve gegevens te melden. De burger krijgt ook inzicht in het gebruik van zijn gegevens door de Vlaamse overheid. Het burgerloket maakt het mogelijk voor de burger zijn lopende dossiers op te volgen. De burger hoeft maar 1 keer in te loggen als hij van de ene naar de andere website navigeert.
- Aanspreekpunt Katrien Mostaert katrien.mostaert@kb.vlaanderen.be
- Output:
  - Een eerste productierelease is voorzien voor 2018:
    - Burgerloket-balk ('no wrong door' wordt geïmplementeerd op www.vlaanderen.be en een aantal pilootpartners.
    - Meldingen (notificaties): burger wordt op de hoogte gehouden van lopende dienstverlening voor dossiers van het VAPH, VLABEL, Wonen Vlaanderen en AHOVOKS. Hij krijgt passieve meldingen en indien gewenst ook e-mailberichten.
    - Zicht op de status van lopende dossiers van het VAPH, VLABEL, Wonen Vlaanderen en AHOVOKS. De burger zal kunnen doorklikken naar het specifieke dossier bij de bevoegde entiteit.
    - Beheer voorkeuren: beheer van profielgegevens en zicht op contactgegevens van partners die notificatie-component gebruiken.
    - Toegangsbeheer: slechts 1 keer authenticeren voor alle applicaties die werken met het Vlaamse toegangsbeheer en het federale toegangsbeheer.

- Digitale hulp: mogelijkheid tot stellen van vragen en het doen van foutmeldingen op de gegevens die in het burgerloket getoond worden.
- Persoonlijke gegevens met als scope basisgegevens die momenteel al ontsloten zijn via het VDI-platform (en mits machtigingen) en gebruik van gegevens die via het VDI-platform opgevraagd worden.
- Attesten: doorverwijzing naar de attesten burgerlijke stand bij gemeente en rijksregister.
- E-box: toegang tot federale (KSZ) e-box.
- Integratie van bouwstenen rond informatieveiligheid en privacy, hosting-strategie van HFB, E-inclusie, semantische standaardisering (OSLO² of Open Standaarden voor Linkende Overheden), technische standaardisering (API's of Application Programming Interfaces).

○ Een tweede productierelease met doorontwikkeling en aansluitingen is voorzien in de loop van 2018.

- Realisaties op 31/12/2018:

“Mijn Burgerprofiel” is momenteel al beschikbaar op de portaalsite www.vlaanderen.be, op de gemeentelijke websites www.kortrijk.be en www.genk.be, en op het e-loket https://eloket.natuurenbos.be/fauna_en_flora/. Dankzij één veilige login via het Vlaams toegangsbeheer (ACM), dient de burger zich hierbij niet steeds opnieuw aan te melden (Single Sign On).

Met behulp van de bestaande componenten van Kruispuntbank.vlaanderen, en vanuit de bestaande gegevensbronnen die via Kruispuntbank.vlaanderen ontsloten worden, biedt “Mijn Burgerprofiel” nu via één burgergerichte view gepersonaliseerde informatie aan.

De volgende Vlaamse gegevens en/of open data zijn sinds eind november 2018 zichtbaar in “Mijn Burgerprofiel”:

- Thema: onderwijs
  - Inburgeringstraject (bron: Agentschap Integratie en Inburgering)

- Leer- en ervaringsbewijzen (bron: Agentschap voor Hoger Onderwijs Volwassenenonderwijs)
- Inschrijvingshistoriek leerplicht onderwijs (bron: Agentschap voor Onderwijsdiensten)
- Inschrijvingshistoriek hoger onderwijs (bron: Agentschap voor Hoger Onderwijs Volwassenenonderwijs)
- Inschrijvingshistoriek volwassenenonderwijs (bron: Agentschap voor Hoger Onderwijs Volwassenenonderwijs)
- Nederlands voor anderstaligen (bron: Agentschap Integratie en Inburgering)
- Thema: Werk en pensioen
  - Functies en ondernemersvaardigheden (bron: Informatie Vlaanderen)
- Thema: Voordelen en belastingen
  - Vlaamse loopbaanonderbreking en zorgkrediet (bron: Departement Werk en Sociale Economie)
  - Recht op ondersteuning (bron: Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding)
- Thema: Woonst en vastgoed
  - Open data m.b.t. archeologische nota's, erfgoed, beschermde landschappen en monumenten, fauna en flora, bodemdossierinformatie, vergunde windturbines, geluidskwaliteit, infrastructuur en omgeving
- Thema: Hinder in uw buurt
  - Via "Mijn Burgerprofiel" kan een burger een kaart van Vlaanderen raadplegen waarop aangegeven is waar buurthinder is of wordt verwacht voor een ingegeven adres (bijvoorbeeld omwille van wegenwerken). Deze data zijn afkomstig van GIPOD (generiek informatieplatform openbaar domein).

Federale attesten afkomstig van het Rijksregister zijn eveneens downloadbaar via "Mijn Burgerprofiel":

- Attest van hoofdverblijfplaats

- Attest van hoofdverblijfplaats met historiek
- Attest van leven
- Attest van Belgische nationaliteit
- Attest van gezinssamenstelling
- Attest van wettelijke samenwoning
- Attest van wijze van teraardebestelling en/of rituelen
- Attest van verblijfplaats met oog op een huwelijk
- Attest van Belgisch kiezer
- Uittreksel uit de registers
- Daarnaast: Doorverwijzing naar andere attesten op de websites van lokale besturen.

De koppelingen met volgende federale gegevens zijn ontwikkeld – maar nog niet zichtbaar (cf. infra)

- Thema: U en uw gezin (RR)
  - pasfoto
  - persoonsgegevens uit het Rijksregister
  - gezinssamenstelling
  - afstamming
- Thema: Woonst en vastgoed
  - EPC-informatie en een doorverwijzing naar de “Woningpas”
  - Eigendom informatie (AAPD)
  - Hoofdverblijfplaats/woonst (RR)

Via een automatisch terugmeldingssysteem kunnen foutmeldingen afkomstig van een burger teruggemeld worden naar de bron waar die foutieve gegevens vandaan komen. De burger wordt hierbij op de hoogte gehouden van de verwerking van die foutmelding (via een notificatie die in “Mijn Burgerprofiel” getoond wordt). Dit werkt reeds volledig voor de Leer- en Ervaringsbewijzendatabank (LED).

In “Mijn Burgerprofiel” wordt eveneens een status van de lopende zaken getoond. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het bestaande MAGDA-platform en de bestaande DOSIS-component voor ondernemers. De complexiteit van het Mijn Burgerprofiel project, zowel

vanuit technisch, projectmatig als juridisch oogpunt was groot, wat resulteerde in een minder snelle aansluiting van gegevensbronnen op “Mijn Burgerprofiel” dan gepland. De status van de aansluitingen is als volgt:

- VAPH (uitgevoerd)
  - Persoonsvolgend budget voor personen met een handicap (PVB)
  - Rechtstreeks toegankelijke hulp voor personen met een handicap
  - Tegemoetkoming voor hulpmiddelen voor personen met een handicap
- AHOVOKS (uitgevoerd)
  - Studietoelage hoger onderwijs
  - Schooltoelage voor het basisonderwijs en secundair onderwijs
  - Status van uw terugmelding op de leer- en ervaringsbewijzen
- ANB (in uitvoering)
  - Visverlof
  - Jachtverlof en jachtvergunning
  - Passende beoordeling
  - Theoretisch jachtexamen
  - Praktisch jachtexamen
  - Erkenning Wildbeheereenheid
  - Melding schade
  - Verkenningnota
- Wonen Vlaanderen (in uitvoering)
  - Renovatiepremie
- Onroerend Erfgoed
  - Dossierstatussen m.b.t. onroerend erfgoed
- Kanselarij en Bestuur
  - Rampenfonds

“Mijn Burgerprofiel” biedt ook notificaties aan. Het doel van zo’n notificatie (melding) is de burger een (kort) bericht te sturen over iets dat hem aanbelangt. Voorlopig krijgt de burger enkel passieve notificaties, d.w.z. de burger krijgt enkel meldingen te zien. In de toekomst zal hij echter ook actieve notificaties (via e-mail) kunnen ontvangen.

“Mijn Burgerprofiel” is beschikbaar als een navigatiebalk (een pluginbare “header”) die in elke website kan geïntegreerd worden (“no wrong door”-principe). Deze balk is op dit moment in productie op de portaalsite vlaanderen.be, de gemeentelijke websites van Genk en Kortrijk en bij ANB (e-loket fauna en flora). Een belangrijke functionaliteit van deze balk is de mogelijkheid tot “aanmelden” als burger, gevolgd door het doorgeven van deze aanmeldgegevens aan de onderliggende website of applicatie. Hierdoor moet de burger slechts één keer aanmelden. Hiertoe wordt gebruikgemaakt van het Vlaamse toegangsbeheer (ACM) voor burgers van Het Facilitair Bedrijf. Ook de bestaande contact-plugin van 1700 werd aangepast, waardoor het mogelijk is dat een burger met vragen vanuit de “Mijn Burgerprofiel”-balk contact kan opnemen met 1700 wanneer hij de gegevens aangeboden door “Mijn Burgerprofiel” bekijkt, maar wel de contactgegevens van de entiteit of organisatie ziet wanneer hij op de pagina’s van de eigenlijke website surft.

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:

Er wordt ingezet op aansluitingen voor de verschillende functionaliteiten:

- Lopende zaken en notificaties
- Attesten
- Gegevens

3.4 PROJECT 4: ONDERNEMINGSLOKET

- Beschrijving witboek: De ondernemer krijgt een gecentraliseerd en actueel statusoverzicht van zijn dossiers bij de Vlaamse overheid. De ondernemer hoeft maar 1 keer in te loggen.
- Aanspreekpunt Veerle De Bock veerle.debock@vlaio.be

- Output: Het e-loket voor ondernemers zal als Minimal Viable Product (MVP)-versie gelanceerd worden in het voorjaar van 2018 (streefdatum 8/1/2018). Dit houdt in dat het e-loket voor ondernemers online toegankelijk zal zijn voor (een deel van) ondernemers. De ondernemer zal in deze versie op een vlotte manier toegang krijgen tot de Vlaamse overheid voor het raadplegen van de status van zijn lopende dossiers voor de KMO-portefeuille en de Hinderpremie van het Agentschap Innoveren & Ondernemen, subsidies van FIT, de Vlaamse Ondersteuningspremie, Aanwervingsincentive voor werkzoekenden van het dept. Werk en Sociale Economie en het Platform Duaal Leren van Syntra Vlaanderen. De wettelijk vertegenwoordiger zal het e-loket kunnen gebruiken. Verder zal hij aanvragen kunnen opstarten voor erkenningen, vergunningen, subsidies vanuit het e-loket voor ondernemers dat hem wegwijs maakt in het ecosysteem van de applicaties van de Vlaamse overheid. We voorzien in 2018 een gefaseerde doorontwikkeling van de MVP met bijkomende aansluitingen en functionaliteiten.
- Realisaties op 31/12/2018:

Het e-loket voor ondernemers is een overkoepelend digitaal platform dat ondernemers sinds eind september 2018 toelaat om hun overheidsdossiers vanop een centraal platform op te starten en/of op te volgen bij de deelnemende (Vlaamse) agentschappen, steden en gemeenten. De aangesloten agentschappen vandaag zijn: dept. WSE, FIT, Syntra Vlaanderen en VLAIO.

Aanmelden gebeurt op een veilige manier via itsme, eID of één van de andere digitale sleutels. Het e-loket voor ondernemers kan gebruikt worden door de wettelijke vertegenwoordigers van een onderneming en diegenen die de nodige rechten gekregen hebben via het gebruikersbeheer van de Vlaamse Overheid. Eens zij zijn aangemeld bij het e-loket voor ondernemers, kunnen ze automatisch door naar de websites van de deelnemende agentschappen, steden en gemeenten zonder opnieuw te moeten inloggen.

Bijkomende maatregelen en nieuwe functionaliteiten zullen gefaseerd worden toegevoegd.

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:

Einde Q1:

- Uitbreiding van het aanbod van aan te vragen maatregelen
- Optimaliseren van de weergave van aan te vragen maatregelen

Einde Q2:

- Ontsluiting eBox voor ondernemers in de productie-omgeving – nog te bevestigen
- Uitbreiding van de op te volgen maatregelen door aansluiting van applicaties op de bouwstenen DOSIS en ACM/IDM voor aansluiting op het ecosysteem van het e-loket voor ondernemers: LUDOO (MOW)
- Onderzoek koppeling coaching- en adviesdatabank.

Einde Q3:

- VLAIO-steunmaatregelen uit KRIS toegankelijk via het E-Loket
- Cultuursubsidies (CJM)

Einde Q4:

- Uitbreiden van de op te volgen maatregelen door aansluiting van applicaties op de bouwstenen DOSIS en ACM/IDM voor aansluiting op het ecosysteem van het e-loket voor ondernemers: subsidies van Toerisme Vlaanderen, applicaties van lokale overheden (N.N.), WEX (BUZA), Passende Beoordeling (ANB), verkeersbelasting, heffing op leegstand en onroerende voorheffing (VLABEL)
- Eerste preproductieversie van informeren op maat
- Analyse en Implementatie van de generieke aanmeldheader in de testomgeving (AIV staat in voor de ontwikkeling van de bouwsteen) –nog te bevestigen
- Implementatie van mandaten in de testomgeving (lead ligt bij FOD Financiën op federaal vlak en HFB op Vlaams niveau) – nog te bevestigen

3.5 PROJECT 5: DIGITAALVRIENDELIJKE DIENSTVERLENING

- Beschrijving witboek: We nemen reglementaire belemmeringen weg voor digitale transacties met de Vlaamse overheid. We zetten de inspanningen voor digitalisering voort binnen het programma Radicaal Digitaal en zetten prioritair in op de digitalisering van de Vlaamse dienstverlening. De Vlaamse Regering zet in op proactieve dienstverlening, onder meer in de vorm van automatische toekenning van rechten en door administratieve vereenvoudiging. We volgen de digitale maturiteit van de publieke dienstverlening door de Vlaamse overheid verder op. We ondernemen stappen om het gebruik van authentieke gegevensbronnen verder te doen toenemen.

- Aanspreekpunt Joke Dierickx Joke.diericxk@kb.vlaanderen.be

- Output:
  - Het wegnemen van reglementaire belemmeringen voor digitale transacties gebeurt via het nieuwe bestuursdecreet.
  - De inspanningen voor digitalisering worden opgevolgd via de bestaande rapportering in TRAJECT van alle hefboomtrajecten. Er is ook een eindrapport voorzien m.b.t. het VRD-programma zoals gevraagd door IF.
  - De automatische toekenning van rechten is een onderdeel van de VRD-principes en zal dus terugkomen in de VRD-rapportage voor zover het opgenomen is in de door het programma gefinancierde hefboomprojecten (bvb. schooltoelages).
  - Het opvolgen van de digitale maturiteit van de publieke dienstverlening voor 2014 en 2016 zijn beschikbaar: <https://overheid.vlaanderen.be/bedrijfsinformatie/digitale-maturiteitvan-de-publieke-dienstverlening-in-vlaanderen>. De maturiteitsinschatting van ongeveer 400 diensten van de Vlaamse overheid zal geactualiseerd worden midden 2018.
  - Het verder doen toenemen van het gebruik van authentieke gegevensbronnen is onderdeel van de VRD-principes, uiteraard voor zover

het opgenomen is in de door het programma gefinancierde projecten. De regelgeving hieromtrent krijgt een update in het bestuursdecreet.

- Realisaties op 31/12/2018:

- Op 5 december 2018 werd het bestuursdecreet in het Vlaams Parlement unaniem goedgekeurd in plenaire vergadering. Op 7 december 2018 werd het bestuursdecreet bekrachtigd en afgekondigd door de Vlaamse Regering. Het bestuursdecreet zal dus de datum 7 december 2018 dragen.
- De eindevaluatie over de doelmatigheid van het hefboombudget werd als mededeling op de Vlaamse Regering van 25/01/2019 geagendeerd: <https://www.vlaanderen.be/nl/nbwa-news-message-document/document/090135578026f90e>.

Het evaluatierapport bevat voor elk hefboomproject een toelichting van de doelstellingen, de huidige status en resultaten van het project, een overzicht van het toegewezen hefboombudget en de eigen financiering door de betrokken entiteit of organisatie, en een motivering omtrent hoe het project bijdraagt aan het 'uniek loket principe'. De nota evalueert op deze manier de doelmatigheid van het hefboombudget zoals gevraagd door de Vlaamse minister bevoegd voor de Begroting, Financiën en Energie bij de toekenning van het hefboombudget op 14 juli 2017 (VR 2017 1407 DOC 0742/3).

- De maturiteitsmeting werd uitgevoerd in 2018 alsook werden de resultaten verwerkt. Er werd aan 723 diensten een maturiteitsniveau toegekend. Dit is bijna een verdubbeling van het aantal diensten in 2016. Wegens de drukke agenda van het stuurorgaan Vlaams informatie en ICT-beleid zal het rapport pas op 7 februari 2019 aan hen worden voorgesteld en goedgekeurd.
- Het bestuursdecreet biedt een decretaal kader voor onder meer de uitbouw van gezamenlijke bronnen met basisinformatie, een virtueel loket voor burgers (mijn burgerprofiel) en een online consultatieportaal van de Vlaamse Regering. Ook provincies, steden en gemeenten moeten Vlaamse authentieke bronnen verplicht gebruiken.

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:

In het bestuursdecreet is de inwerkingtreding voorzien op 1 januari 2019. Voor een aantal bepalingen wordt afgeweken van deze algemene regel. Voor sommige bepalingen is het belangrijk dat ze onmiddellijk in werking treden (het virtueel loket voor burgers en het gebruik van een berichtenbox voor elektronische verzending van berichten). De bepalingen over webtoegankelijkheid hebben uitwerking met ingang van 23 september 2018.

Er volgen nog vier uitvoeringsbesluiten bij het bestuursdecreet:

- een 'wijzigingsbesluit': een besluit van de Vlaamse Regering met louter een vervanging van verwijzingen naar de 12 gecoördineerde decreten met verwijzingen naar het bestuursdecreet
- een archiefbesluit: een besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van het beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten
- een digitaliseringsbesluit: een besluit van de Vlaamse Regering tot het regelen van de vervanging van analoge bestuursdocumenten door elektronische kopieën
- een besluit van de Vlaamse Regering dat de toegang tot bestuursdocumenten voor wetenschappelijke doeleinden regelt.

3.6 PROJECT 6: WEBTOEGANKELIJKHEID

- Beschrijving witboek: We maken overheidswebsites webtoegankelijk, conform de nieuwe Europese richtlijn. We voorzien in de mogelijkheid om gebrekkige webtoegankelijkheid te melden.
- Aanspreekpunt Ann-Sophie Baeken: ann-sophie.baeken@kb.vlaanderen.be
- Output:

- Omzetting van Richtlijn 2016/2102 van 26 oktober 2016 van het Europees Parlement en de Raad inzake de toegankelijkheid van de websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties via het bestuursdecreet.
  - Onderzoeken van de opportuniteit van modelclausules, op te nemen in overheidsopdrachten voor de bouw van nieuwe websites.
  - Onderzoeken van de opportuniteit van omzendbrief gesubsidieerde organisaties. In dit kader o.a. onderzoeken of richtlijnen wenselijk zijn m.b.t. wat 'onevenredige last' in concreto kan zijn.
  - EN-normen: in overleg met federale overheid oplossing zoeken voor problemen rond de taal en auteursrechten van EN-normen.
  - Opmaak monitoringtool door EU (uiterlijk 23 december 2018) onderzoeken wie en hoe binnen Vlaamse overheid.
  - In afwachting van de richtlijnen van de EU met betrekking tot de monitoring: overleg met andere overheden van Europese lidstaten die zich hierop voorbereiden en interfederaal overleg. Op basis hiervan worden voorbereidende stappen ondernomen.
  - Ondersteuning via opleidingen: lopende (AgO), onderzoek hervorming. Onderzoeken welke andere vormen van ondersteuning (AIV webcomponenten, AgO raamcontract, ...)
  - Het gebruik van een toegankelijkheidsverklaring promoten en inhoudelijk bijsturen.
  - Sensibilisering.
  - Onderzoeken of in Klachtenboeken rapportage over webtoegankelijkheid een apart luik moet worden.
- Realisaties op 31/12/2018:
    - Omzetting van Richtlijn 2016/2102 van 26 oktober 2016 van het Europees Parlement en de Raad inzake de toegankelijkheid van de websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties:
Het Vlaams Bestuursdecreet is op 1/1/19 in werking getreden.
      - 5 december 2018: Aangenomen in plenaire vergadering.

- 7 december 2018: Bekrachtigd en afgekondigd.
  - 19 december 2018: Bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.
  - 1 januari 2019: Inwerkingtreding.
- Onderzoeken van de opportuniteit van modelclausules, op te nemen in overheidsopdrachten voor de bouw van nieuwe websites.
Er zijn modelclausules opgemaakt die gebruikt kunnen worden in overheidsopdrachten voor websites. [De modelclausules zijn beschikbaar via de website van duurzame en innovatieve overheidsopdrachten.](#)
  - Onderzoeken van de opportuniteit van omzendbrief gesubsidieerde organisaties. In dit kader o.a. onderzoeken of richtlijnen wenselijk zijn m.b.t. wat 'onevenredige last' in concreto kan zijn.
Na onderzoek van de gesubsidieerde organisaties in de scope van Richtlijn (EU) 2016/2102 blijkt dat het aantal gesubsidieerde organisaties die moeten voldoen aan de toegankelijkheidsvoorschriften, beperkt is. Het is mogelijk om een zicht te krijgen op vzw's die voor meer dan 50% gesubsidieerd zijn en een dienst aanbieden die specifiek gericht is op personen met een handicap. Hoe we hier verder zicht op krijgen, moet nog verder onderzocht worden. Het aantal vzw's die voor meer dan 50% gesubsidieerd zijn en een dienst aanbieden die essentieel is voor het publiek, is zeer beperkt, gezien de meeste van deze essentiële diensten door de overheid worden aangeboden. Een omzendbrief over gesubsidieerde organisaties lijkt niet opportuun.
Richtlijnen over het begrip onevenredige last zijn voorlopig niet aan de orde. Er is geen relevante Europese rechtspraak over het begrip beschikbaar. Het is met andere woorden de betrokken instantie zelf die de initiële beoordeling uitvoert.
  - EN-normen: in overleg met federale overheid oplossing zoeken voor problemen rond de taal en auteursrechten van EN-normen.
Dit is federale materie. De Vlaamse overheid heeft de federale overheid attent gemaakt op het probleem en wacht een antwoord af.
  - Opmaak monitoringtool door EU (uiterlijk 23 december 2018) onderzoeken wie en hoe binnen Vlaamse overheid.

Er is interfederaal overleg geweest over de monitoring en rapportering van de toegankelijkheid van websites en mobiele applicaties binnen België. Binnen de Vlaamse overheid werd er een eerste voorstel van een verdeelsleutel opgemaakt. Concrete afspraken over de monitoring en rapportering binnen de Vlaamse overheid zijn nog niet gemaakt.

- In afwachting van de richtlijnen van de EU met betrekking tot de monitoring: overleg met andere overheden van Europese lidstaten die zich hierop voorbereiden en interfederaal overleg. Op basis hiervan worden voorbereidende stappen ondernomen.

In 2017 en 2018 werd er met verschillende Europese lidstaten overlegd over de monitoring. Ook interfederaal heeft er overleg plaats gevonden.

Intussen is het uitvoeringsbesluit over monitoring (Uitvoeringsbesluit (EU) 2018/1524) (11/10/2018) gepubliceerd.

- Ondersteuning via opleidingen: lopende (AgO), onderzoek hervorming. Onderzoeken welke andere vormen van ondersteuning (AIV webcomponenten, AgO raamcontract, ...)

Twee keer per jaar worden er opleidingen georganiseerd voor verschillende profielen. Deze werden steeds op maat gemaakt en afgestemd op de noden van de gebruikers. Naast de opleidingen werd er ook ondersteuning geboden aan entiteiten in de vorm van een raamcontract waardoor ze gebruik konden maken van een platform waarmee ze websites automatisch konden screenen. Het Agentschap Informatie Vlaanderen biedt een dienstverlening aan in de vorm van webcomponenten en het webplatform dat voldoet aan de vereisten van webtoegankelijkheid.

- Het gebruik van een toegankelijkheidsverklaring promoten en inhoudelijk bijsturen.

Het uitvoeringsbesluit (EU) 2018/1523 (11/10/2018) is gepubliceerd. In verschillende sensibiliseringsinitiatieven (cf. infra) werd er geïnformeerd over de toegankelijkheidsverklaring en werden entiteiten aangespoord om een toegankelijkheidsverklaring op hun site te publiceren.

- Sensibilisering.

In 2017 en 2018 werd er een inspiratiedag georganiseerd rond webtoegankelijkheid. Er werden verschillende nieuwsbrieven gestuurd naar de entiteitsverantwoordelijken webtoegankelijkheid om hen op de hoogte te houden van de laatste ontwikkelingen en van goede praktijken. Verder was er ook eerste- en tweedelijns ondersteuning.

- Onderzoeken of in Klachtenboeken rapportage over webtoegankelijkheid een apart luik moet worden voorzien.

Met de Vlaamse Ombudsdienst werd afgesproken dat klachtenbehandelaars de klachten over webtoegankelijkheid rapporteren in het hoofdstuk over mensenrechten. De klachtenbehandelaars werden hierover geïnformeerd.

- Om het begrip 'wezenlijke online administratieve functies' in te vullen voor scholen, kinderdagverblijven en crèches uit het toepassingsgebied is er overleg opgestart met het Departement Onderwijs en met Kind & Gezin.

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:

- Hoe de monitoring en rapportering over webtoegankelijkheid in de lidstaat zal gebeuren, moet verder onderzocht worden. De federale regering is in lopende zaken, wat een mogelijke invloed kan hebben voor het politiek overleg over de verdeelsleutel.

Op niveau van de administraties zal er in deze regeerperiode nog interfederaal overleg opgestart worden over de monitoring en rapportering van webtoegankelijkheid binnen België.

- Er moet een duidelijk zicht komen op vzw's die voor meer dan 50% gesubsidieerd zijn en een dienst aanbieden die specifiek gericht is op personen met een handicap. Hiervoor wordt er contact opgenomen met het VAPH.
- De opleidingen webtoegankelijkheid worden verder gezet en zullen in het voorjaar 2019 nogmaals georganiseerd worden.
- Verder sensibiliseren over de noodzaak van de toegankelijkheidsverklaring.

3.7 PROJECT 7: HEERLIJK HELDER

- Beschrijving witboek: We doen inspanningen om de informatie en het taalgebruik op www.vlaanderen.be zo helder mogelijk te maken, onder andere via gebruikersfeedback, en gebruiken deze inspanning om op termijn in alle dienstverlening van de Vlaamse overheid helder te communiceren.
- Aanspreekpunt Dirk Caluwé dirk.caluwe@kb.vlaanderen.be.
- Output:
  - November 2017: agendering nota voor het Voorzitterscollege en mededeling aan de Vlaamse Regering.
  - Eind november 2017: start van interne overheidsbrede campagne Heerlijk Helder: bekendmaking naam en website.
  - December 2017 en januari 2018: elke entiteit formuleert doelstellingen voor de eigen organisatie in verband met Heerlijk Helder (op verzoek van voorzitter Voorzitterscollege).
  - 5 februari 2018: Heerlijk Helderdag: officiële aftrap engagement Heerlijk Helder, de hoofddoelstellingen van de entiteiten worden bekendgemaakt op de website.
  - Eind 2018: evaluatie van de uitgevoerde acties.
  - Begin 2019: op basis daarvan uitwerking van een langetermijnstrategie voor Heerlijk Helder in het kader van het Witboek (dienstverlening eenvoudig, helder en inclusief maken).
- Realisaties op 31/12/2018:
  - Eind november 2017 is de campagne Heerlijk Helder gestart, samen met de lancering van de Heerlijk Heldersite (<https://overheid.vlaanderen.be/communicatie/heerlijk-helder>).
  - Alle organisaties van de Vlaamse overheid hebben begin 2018 een hoofddoelstelling in verband met Heerlijk Helder aangemeld

<https://overheid.vlaanderen.be/communicatie/heerlijk-helder/overzicht-van-aangemelde-doelstellingen>).

- Op 5 februari 2018 heeft de minister-president tijdens de Heerlijk Helderdag de officiële aftrap gegeven voor Heerlijk Helder. De aangemelde hoofddoelstellingen zijn toen bekendgemaakt.
  - Sinds mei 2018 verstuurt het team Taaladvies maandelijks een nieuwsbrief Heerlijk Helder.
  - In het voorjaar heeft het team Taaladvies de campagne verder bekendgemaakt tijdens netwerkbijeenkomsten voor communicatiemedewerkers en een inspiratiesessie voor medewerkers.
  - In het najaar is er een effectmeting uitgevoerd voor Heerlijk Helder op basis van drie brieven van drie organisaties
<https://overheid.vlaanderen.be/effectmeting-heerlijk-helder>).
  - In het najaar is er een overheidsbrede vervolgcampagne over heerlijk heldere mails gevoerd (tips via mail, tv-schermen, affiche, brochure).
  - In december 2018 heeft het team Taaladvies meegewerkt aan twee netwerkbijeenkomsten over 'Betere brieven dankzij gedragsinzichten' (georganiseerd door het team Gedragsinzichten).
- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:
    - Tegen eind januari 2019 zullen alle organisaties van de Vlaamse overheid online een zelfevaluatie invullen voor de hoofddoelstellingen die ze voor 2018 hadden aangemeld.
    - In februari-maart 2019 zal het team Taaladvies op basis van de zelfevaluaties een vervolgstراتيجية voor Heerlijk Helder uitwerken. Voor de vervolgacties zal het team Taaladvies overleggen met de communicatiemedewerkers van de organisaties, de Stuurgroep Begrijpelijke Overheid van de Nederlandse Taalunie en de Nederlandse overheid, en andere belanghebbenden zoals de VRT, Kortom, Wablieft. Zo kunnen de inspanningen voor Heerlijk Helder en die voor de vergelijkbare campagne 'direct duidelijk' in Nederland waar mogelijk gebundeld worden.

3.8 PROJECT 8: MODERNISERING DIENSTVERLENINGSPRINCIPES

- Beschrijving witboek: Tijdens deze regeerperiode vernieuwen we de dienstverleningsprincipes van de Vlaamse overheid. We preciseren aan welke gemeenschappelijke kwaliteitseisen onze dienstverlening moet voldoen. We volgen de kwaliteit van de publieke dienstverlening nauwgezet op en koppelen terug naar de stakeholders. We drijven onze inspanningen op om kennis en ervaringen inzake dienstverlening uit te wisselen. We zetten verder in op kennisdeling en (centrale) ondersteuning bij de Vlaamse overheid om de gebruiker centraal te plaatsen in de dienstverlening.
- Aanspreekpunt Leontien Demeyere leontien.demeyere@kb.vlaanderen.be.
- Output:
  - Nagaan hoe dienstverleningscharter tot stand kwam: wie, achterliggende visie, toepassing, ...
  - Maximaal afstemmen van de dienstverleningsprincipes op andere reeds bestaande kaders:
    - principes en speerpunten uit de conceptnota Vlaanderen Radicaal Digitaal;
    - waarden van de Vlaamse overheid;
    - identiteitsonderzoek Vlaamse overheid (DKB);
    - verdere uitbouw van vlaanderen.be, burgerloket en ContactCenter.
  - Inventariseren van de fora waarin dit kan meegenomen worden
    - Stuurgroep informatie en ICT-beleid- werkgroep digitale dienstverlening (AIV);
    - Stuurgroep identiteitsonderzoek Vlaamse overheid;
  - Onderzoeken of bijkomende acties vereist zijn.
  - In de mate van het mogelijke koppelen aan resultaten van Tevredenheidsbarometer(s).
  - In een laatste fase: eventueel aanpassen van dienstverleningscharter en bekendheid ervan vergroten.

- Realisaties op 31/12/2018:
  - Oorsprong: Het dienstverleningscharter werd gelanceerd om burger en ondernemingen zekerheid te geven over wat te verwachten van de Vlaamse overheid. Bedoeling was om vanuit het charter operationele handvesten per doelgroep of per dienstverleningspakket op te stellen. Daarvoor werd er een eenvoudige handleiding en begeleiding op maat aangeboden. Naast enkele pilootprojecten is het dienstverleningscharter nooit echt van de grond geraakt.
  - Afstemming:
    - De identiteit van de Vlaamse overheid werd geformuleerd waarbij klantgerichtheid een belangrijk element is.
    - Het nieuwe bestuursdecreet is van kracht.

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:
  - In het kader van de identiteit van de Vlaamse overheid wordt een werkgroep georganiseerd rond klantgerichtheid en de algemene kwaliteit van de dienstverlening overheidsbreed. In deze werkgroep wordt het dienstverleningscharter besproken:
    - Is een charter de juiste vorm om de kwaliteit van de dienstverlening te garanderen?
    - Op welke manier kan het charter geïmplementeerd worden?
    - Hoe monitoren we de kwaliteit van de dienstverlening?
  - We passen het dienstverleningscharter aan aan het nieuwe bestuursdecreet.
  - De modernisering van het charter is geen doel op zich. We creëren binnen de organisatie een cultuur van klantgerichtheid en bieden tools aan die dat faciliteren.

3.9 PROJECT 9: DIENSTVERLENINGSREGISTER

- Beschrijving witboek: We vernieuwen de interbestuurlijke producten- en dienstencatalogus tot een dienstverleningsregister. Daarbij zullen we de gegevens beter structureren, zodat we het register kunnen inzetten voor een nog betere informatieverstrekking aan onze klanten.
- Aanspreekpunt Thomas D'Haenens: thomas.dhaenens@kb.vlaanderen.be
- Output: We maken werk van de doorontwikkeling van de Productencatalogus en de Rechtenverkenner naar het Dienstverleningsregister. Als basisregister en authentieke bron leggen we daarmee het fundament voor betere toeleiding naar en grondiger inzicht in de publieke dienstverlening binnen Vlaanderen. Dit gebeurt in lijn met principes van Vlaanderen Radicaal Digitaal, het European Interoperability Framework en het stelsel van Vlaamse Basisregisters.
  - We zetten in op inhoud en betere bijhouding. In samenspraak met alle partners werken we aan efficiëntere inwinning & hogere kwaliteit en brengen we het once-only principe volop in de praktijk. Dat leidt uiteindelijk tot een lagere administratieve last, een meer éénduidige perceptie van de overheid in de maatschappij en een betere informatiehuishouding.
  - We vernieuwen stapsgewijs de technologische onderbouw en brengen deze in lijn met interoperabiliteitsstandaarden, afspraken binnen de Vlaamse Basisregisters en semantische kaders. Dit resulteert in een hogere meerwaarde voor de eindgebruiker, een realisatie van het 'no wrong door' - principe en afstemming op de evoluties rond het semantische web.
  - We professionaliseren het beheer van het register. Door een hybride vorm van decentraal inhoudelijk beheer en centrale kwaliteitsopvolging, technisch beheer en ondersteuning komen we tot een samenwerkingsmodel waar iedereen beter van wordt.
  - We focussen op meer en beter hergebruik van informatie rond publieke dienstverlening. Daarbij ondersteunen en adviseren we actief op de verschillende interoperabiliteitsniveaus en architecturen.

- Realisaties op 31/12/2018:
  - De scope van het dienstverleningsregister werd verscherpt waarbij de focus ligt op gestructureerde, gestandaardiseerde, contextneutrale data die machine leesbaar zijn.
  - Uitgewerkte informatie architectuur die de basis vormt van het dienstverleningsregister (wat is een publieke dienstverlening, welke attributen gaan we bijhouden, wat is levenscyclus van een dienstverlening...).
  - Eerste technische versie van het dienstverleningsregister dat architecturaal in lijn ligt met de Vlaamse Basisregisters, dat semantisch in lijn ligt met de OSLO²-standaard rond dienstverlening, dat gebouwd is om decentraal beheer te ondersteunen en dat stelselwerking met andere registers ondersteunt.
  - Een eerste versie van een beheersfunctionaliteit die het vandaag mogelijk maakt dienstverleningen te identificeren.
  - De data in het register is gerelateerd aan het organisatieregister om op die manier interoperabiliteit van informatie over de publieke sector en de publieke dienstverlening te kunnen borgen.
  - Een eerste versie van een API langs waar data kan uitgewisseld worden over dienstverleningen.
  - Toepassing van Dienstverleningsregister in het kader van het project Slimme Subsidies: Dienstverleningsregister wordt vandaag reeds operationeel gebruikt voor de uitbouw van het subsidieregister door bij de uitbetaling van subsidies in Orafin te laten refereren naar de unieke identicator uit het dienstverleningsregister.

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:

Verdere technische en inhoudelijke uitbouw van dienstverleningsregister in de breedte en in de diepte in samenwerking met stakeholders.

- Afstemming met e-loket voor ondernemingen
- Afstemming met DOSIS

- Afstemming met LBL0D

3.10 PROJECT 10: VERNIEUWENDE SAMENWERKING MET BURGERS, VERENIGINGEN, ONDERNEMINGEN M.B.T. DIENSTVERLENING

- Beschrijving witboek: We willen inzetten op experimenten van vernieuwende samenwerkingsvormen (cocreatie, coproductie, recht om uit te dagen), waarbij de overheid de dienstverlening in samenwerking met burgers, verenigingen en ondernemingen kan vormgeven, uitvoeren en laten uitvoeren. We trekken lessen uit succesvolle lokale en buitenlandse initiatieven en uit reeds afgeronde participatieve initiatieven van leden van de Vlaamse Regering. We werken een kader voor vernieuwende samenwerkingsvormen uit.
- Aanspreekpunt Ilse Dries ilse.dries@kb.vlaanderen.be.
- Output: In project 10 gaat het over vernieuwende samenwerkingsvormen m.b.t. dienstverlening, over initiatieven die zich situeren in de hoogste trap in de participatie- en verantwoordelijkheidsladder: nl initiatieven m.b.t. samenwerken / cocreatie / coproductie / recht om uit te dagen en medebeheer. Kenmerkend voor deze initiatieven zijn dat de verantwoordelijkheid voor het bedenken, uitwerken en uitvoering van de dienstverleningsinitiatieven voor een groot deel in handen ligt van de burgers en andere actoren en het samen creëren van maatschappelijke waarde. Dit project wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met project 15. In project 15 gaat het over nieuwe vormen van interactieve beleidsvoering in alle fasen van de beleidscyclus. Output project 10:
  - Stap 1: Oplijsten succesvolle Vlaamse, lokale en/of buitenlandse initiatieven van vernieuwende samenwerkingsvormen m.b.t. dienstverlening: cocreatie, coproductie, recht om uit te dagen.
    - Oplijsten bestaande gedocumenteerde voorbeelden.
    - Aanvullen met nieuwe voorbeelden + buitenlandse voorbeelden.
    - Ter beschikking stellen van de cases aan publiek via webpagina tegen juni 2018.

- Stap 2: Trekken van lessen uit de ervaring m.b.t. vernieuwende samenwerkingsvormen inzake dienstverlening:
    - Nakijken bestaande studies, lessen, succesfactoren, aanbevelingen voor overheid.
    - Zelfevaluatie door betrokken overheden en actoren. Samenbrengen informatie en formuleren conclusies in kort synthesedocument tegen oktober 2018.
  - Stap 3: Verfijnen van kader voor vernieuwende samenwerkingsvormen m.b.t. dienstverlening tegen december 2018. Hierbij worden de rollen van de lokale en Vlaamse overheid gedefinieerd en hoe we deze initiatieven verder kunnen ondersteunen/stimuleren/uitrollen als overheid.
  - Stap 4: Experimenten van vernieuwende samenwerkingsvormen m.b.t. dienstverlening in een 'labo-setting' m.b.t. cocreatie, coproductie en het recht om uit te dagen in de loop van 2019.
- Realisaties op 31/12/2018:

Project 10 vordert goed. De jaardoelstellingen zijn bereikt.

- We interviewden verantwoordelijken van goede cases in de steden en gemeenten (o.a. budgetgames Kortrijk, Burgerbegroting van het district Antwerpen, het cocreatieplatform 'de toekomst van Brugge', participatie-initiatieven in Mechelen en Edegem), wisselden kennis uit met enkele Vlaamse entiteiten die rond participatie werken (o.a. met participatienetwerk jongeren van dep CJM, ouderenbeleidsparticipatie WVG, departement omgeving - team complexe projecten, INBO) alsook met organisaties en experts (VWSG, Kenniscentrum Vlaams steden, KEKKI, DEMOS, Wakkere burger, Filip De Rynck) en volgden buitenlandse masterclasses (oa right to challenge Rotterdam).
- We lanceerden twee websites rond participatie: een op Vlaanderen.be met als doelpubliek het brede maatschappelijke veld, een op Vlaanderen intern, met als voornaamste doelpubliek Vlaamse en Lokale ambtenaren. Bestaande kennis, die voorheen versnipperd was, werd samengevoegd, er werd een heldere werkdefinitie opgesteld van participatie en nieuwe kennis en inzichten

toegevoegd. Op de site staan ook inspirerende voorbeelden van vernieuwende participatievormen zowel op lokaal als op Vlaams niveau. Zie: <https://overheid.vlaanderen.be/communicatie/participatie/goede-voorbeelden>. Ook buitenlandse voorbeelden werden bestudeerd: o.a. right to Challenge Rotterdam.

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:

De basis werd gelegd om begin 2019 drie proefprojecten te initiëren rond nieuwe participatievormen in gemeenteraden. Tevens wordt de mogelijkheid onderzocht om een studie op te zetten m.b.t. right to challenge in Vlaanderen. Ook in 2019 worden de vernieuwende (buitenlandse) participatietrajecten gedocumenteerd.

3.11 PROJECT 11: ONDERZOEK NAAR BURGERBEGROTINGEN

- Beschrijving witboek: We onderzoeken of en binnen welk kader de lokale initiatieven m.b.t. burgerbegrotingen ook op Vlaams niveau kunnen uitgevoerd worden.
- Aanspreekpunt Koen Algoed: koen.algoed@fb.vlaanderen.be
- Output: Het departement FB laat onderzoeken of er uit die lokale voorbeelden lessen kunnen worden getrokken voor de Vlaamse overheidsbegroting, en op welke manier en voor welke uitgaven dergelijke begroting zou kunnen worden ingevoerd. De opdracht is een tijd geleden in de markt gezet via de procedure van aanvaarde factuur en is toegewezen aan UA onder supervisie van professor Wouter Van Dooren. De oplevering is voorzien in het voorjaar 2018, met tussentijdse rapporteringen. De onderzoeksopdracht m.b.t. burgerbegroting omvat drie vragen:
  - Welke lessen uit de evaluatie van de burgerbegroting op lokaal niveau zijn ook relevant voor een burgerbegroting op Vlaams niveau?

- Welke overheidsuitgaven (en op welk overheidsniveau) komen in aanmerking voor een burgerbegroting (zijn er bepaalde uitgaven die zich hier helemaal niet toe lenen en voor welke uitgaven zou de burgerbegroting wel van toepassing kunnen zijn op Vlaams/lokaal niveau of zelfs een optimalisering kunnen inhouden van het huidig toewijzingsproces).
- Op welke manier zou de burgerbegroting geoperationaliseerd kunnen worden zodat er voldoende garanties zijn voor een kwalitatieve participatie van burgers die voldoende geïnformeerd zijn.

- Realisaties op 31/12/2018:

In het witboek van 7 juli 2017 “Een open en wendbare overheid” heeft de Vlaamse Regering aangegeven dat er zou worden nagegaan of en binnen welk kader de lokale initiatieven met betrekking tot **burgerbegrotingen** kunnen uitgevoerd worden. In het kader daarvan werd door het Departement Financiën en Begroting in oktober 2017 een onderzoeksopdracht uitgeschreven met het oog op een antwoord te krijgen op de volgende vragen:

- Welke lessen uit de evaluatie van de burgerbegroting op lokaal niveau zijn ook relevant voor een burgerbegroting op Vlaams niveau?
- Welke overheidsuitgaven en op welk overheidsniveau komen in aanmerking voor een burgerbegroting (zijn er bepaalde uitgaven die zich hier helemaal niet toe lenen en voor welke uitgaven zou de burgerbegroting wel van toepassing kunnen zijn op Vlaams/lokaal niveau of zelf een optimalisering kunnen inhouden van het huidig toewijzingsproces).
- Op welke manier zou de burgerbegroting geoperationaliseerd kunnen worden zodat er voldoende garanties zijn voor een kwalitatieve participatie van burgers die voldoende geïnformeerd zijn?

Deze onderzoeksopdracht werd in de eerste helft van 2018 gefinaliseerd en het onderzoeksrapport werd op 2 juli 2018 overgemaakt aan de leden van de Commissie Algemeen Beleid, Financiën en Begroting van het Vlaams Parlement en het rapport werd ook toegelicht en besproken in die commissie op 2 oktober 2018.

<https://www.vlaamsparlement.be/parlementaire-documenten/gedachtewisselingen-hoorzittingen/1277706>

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:

Minister Peeters antwoordde in januari 2019 op een vraag om uitleg m.b.t. de Vlaamse burgerbegroting:

<https://www.vlaamsparlement.be/commissies/commissievergaderingen/1294459/verslag/1295178>:

3.12 PROJECT 12: PARTICIPATIE ALS FUNDAMENTEEL ONDERDEEL VAN DE BELEIDSDOCUMENTEN (LUIK 1) EN VERBETERING ADVIESVERLENING (LUIK 2)

- Beschrijving witboek: We geven bij de beleidsnota's en beleidsbrieven reeds een eerste indicatie van de beleidsdossiers waarvoor participatiemomenten georganiseerd zullen worden. Vakministers krijgen meer ruimte om over beleidsdossiers zelf participatiemomenten te organiseren voor de Vlaamse Regering een formeel akkoord over de inhoud ervan heeft gegeven. We engageren ons om voor grote beleidsdossiers te blijven werken met groen- en witboeken of met conceptnota's voor decreten of uitvoeringsbesluiten worden uitgewerkt. We verbeteren de inhoud van die conceptnota's met een duidelijke probleemstelling, doelstelling en de aanpak met inbegrip van de participatiewijzen. We onderzoeken mogelijke verbeteringen in de raadpleging van de strategische en andere adviesraden met het oog op de evolutie naar een hybride systeem waarin verschillende vormen van interactief beleid en inspraakarrangementen een rol kunnen spelen. We bouwen structureel overleg in tussen de strategische adviesraden en de bevoegde ministers bij het begin van elke regeerperiode en bij het begin van elk parlementair jaar.
- Aanspreekpunt Frederik Vanlaere frederik.vanlaere@kb.vlaanderen.be en Dieter Vanhee dieter.vanhee@kb.vlaanderen.be

- Output:
  - Aandacht voor participatie/consultatie/adviezen in de nieuwe omzendbrief over de regelgevings- en beleidsprocessen: minimale vereisten in de fase van beleidsplanning (beleidsnota, beleidsbrieven) en in de fase van uitvoering (toegankelijkheid informatie, tijdstip en termijnen, feedback resultaten).
  - Vernieuwingen m.b.t. consultatie/participatie/advisering in bestuursdecreet (bv. consultatieportaal).
  - Transparant in kaart brengen en ontsluiten van advies- en overleglandschap op basis van Wegwijs, het organisatieregister van de Vlaamse overheid en op basis van de inventaris die recent werd gemaakt in reactie op een parlementaire vraag.

- Realisaties op 31/12/2018:

In de beleidsbrief algemeen regeringsbeleid 2018-2019 is hierover het volgende opgenomen: *'Ik wil nog voor het einde van deze regeerperiode een omzendbrief over beleids- en regelgevingsprocessen laten goedkeuren door de Vlaamse Regering. Die omzendbrief zal het basiskader zijn voor de vormgeving van beleids- en regelgevingsprocessen van de Vlaamse Regering. Een digitaal draaiboek voor beleid en regelgeving op de website overheid.vlaanderen.be, voor beleids- en wetgevingsambtenaren binnen de Vlaamse overheid, zal de implementatie van de omzendbrief ondersteunen.'*

Er ligt een scenario ter bespreking om de beleidsnota's, de beleidsbrieven en de memorie van toelichting bij de begrotingsdecreten te integreren in een nieuw document 'de beleids- en begrotingstoelichting'. Aandacht voor participatie/consultatie/adviezen zal hier dan een plaats in krijgen. In de fase van uitvoering van beleidsprojecten zijn in de omzendbrief nieuwe richtlijnen opgenomen over de consultatie over conceptnota's en groenboeken, de repliek op uitgevoerde consultaties in de nota aan de Vlaamse Regering en de memorie van toelichting bij ontwerpdecreten. Deze richtlijnen zijn tevens een verdere invulling van de vernieuwingen m.b.t. consultatie en advies in het Vlaams bestuursdecreet.

Er is een eerste analyse uitgevoerd om het advies- en overleglandschap beter te ontsluiten op basis van 'Wegwijs', het organisatieregister van de Vlaamse overheid. Hiervoor wordt samengewerkt met AIV en de strategische adviesraden.

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:

De omzendbrief zal pas goedgekeurd worden na de goedkeuring van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën en een aanpassing van het reglement van het Vlaams Parlement.

Er volgt nog een ondersteuningstraject om de vernieuwingen in de nieuwe omzendbrief te implementeren.

3.13 PROJECT 13: CONSULTATIEPORTAAL EN TERUGKOPPELING BIJ CONSULTATIES

- Beschrijving witboek: Alle formele consultatiemomenten (op initiatief van individuele ministers, n.a.v. groen- en witboeken en conceptnota's goedgekeurd door de VR, m.b.t. belangrijke voorontwerpen van decreet en uitvoeringsbesluiten, op initiatief van SAR's of eventueel andere overheden) verlopen transparant en worden ontsloten via een consultatieportaal. We willen vervolgens na elke formele consultatie transparant zijn over wie wat heeft ingebracht en wat ermee gedaan is.
- Aanspreekpunt Karl Musschoot karl.musschoot@kb.vlaanderen.be.
- Output:
  - Operationeel consultatieportaal: Bij de start van de nieuwe Vlaamse Regering is er een consultatieportaal operationeel. Consultaties over visienota's, conceptnota's, groen- en witboeken en over belangrijke voorontwerpen van decreet en ontwerpen van uitvoeringsbesluiten, maar ook over initiatieven van andere overheden met impact op Vlaamse bevoegdheden (bijv. EU) worden hier aangekondigd en ontsloten. Het

portaal zal bereikbaar zijn via www.vlaanderen.be en is opgebouwd conform de principes van het 'webuniversum' en de bijhorende webcomponentenbibliotheek. Er is een ondersteuningsaanbod beschikbaar voor het opstarten, publiceren en afsluiten van consultaties via het consultatieportaal.

- In het bestuursdecreet is een bepaling over het consultatieportaal opgenomen.
- In de omzendbrief over beleids- en regelgevingsprocessen zijn minimale richtlijnen over consultaties via het consultatieportaal opgenomen.

- Realisaties op 31/12/2018:

In 2018 is de business analyse voor e-consultatie afgewerkt. Die brengt de verschillende opties voor de consultatieportaal (over consultaties) en het consultatieplatform (de consultaties zelf) in beeld.

Het consultatieportaal zal worden ingeschoven in de bredere site rond participatie: <https://www.vlaanderen.be/participatie>. Die site richt zich zowel tot ambtenaren als tot burgers. Een aantal praktijkvoorbeelden van afgesloten inspraakinitiatieven zijn hier al ontsloten.

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:

Bedoeling is om in 2019 te komen tot een databank waarin alle consultatie-initiatieven kunnen worden ingevoerd en de voortgang kan worden gerapporteerd. De front zal worden gerealiseerd op het webplatform van AIV. De databank zelf zal worden gerealiseerd via de nieuwe toepassing voor de digitalisering van de besluitvorming van de Vlaamse Regering.

Het consultatieplatform zal worden gerealiseerd via een raamovereenkomst, waarvan alle entiteiten en lokale besturen die een e-consultatie willen opzetten, gebruik kunnen maken. Met Het Facilitair Bedrijf is overeengekomen om dit als derde perceel toe te voegen aan een nieuw raamcontract voor belanghebbendenonderzoek, dat in 2019 in

de markt zal worden gezet. De begeleiding van participatie-initiatieven zit in andere contracten.

3.14 PROJECT 14: BURGERSVOORSTELLEN

- Beschrijving witboek: We laten toe dat elke burger voorstellen formuleert voor nieuw beleid of voor de verbetering van bestaand beleid, dienstverlening of regelgeving. We geven binnen een redelijke termijn gepaste feedback aan de indiener, op voorwaarde dat de voorstellen niet kennelijk onredelijk zijn.
- Aanspreekpunt An Van Acker an.vanacker@kb.vlaanderen.be.
- Output:
  - O.a. op basis van overzicht uit project 01 (overzicht klacht- en meldpunten) en klachtenboeken een lijst opmaken van wie nu al meldingen systematisch behandelt en hoe.
  - Intervisie organiseren met de entiteiten die dit al realiseren.
  - Onderzoeken of bijkomende kanalen gewenst zijn. Nagaan welke synergie mogelijk is met het consultatieportaal (vrije bijdragen van individuele burgers vs. georganiseerde consultaties).
  - Onderzoek naar manier om input bij te houden en in te zetten bij latere ontwikkeling van beleid of regelgeving.
- Realisaties op 31/12/2018:

Er is een overzicht van klacht- en meldpunten opgemaakt. De tabel is klaar voor publicatie op de website: <https://www.vlaanderen.be/nl/vlaamse-overheid/werking-van-de-vlaamse-overheid/participatie-bouw-mee-aan-de-samenleving/6-manieren-om-mee-te-bouwen-aan-een-bruisende-samenleving/doe-een-voorstel-aan-de-overheid>

Er is een eerste contact geweest met entiteiten die meldpunten hebben.

Er wordt onderzocht of het consultatieplatform uitgebreid kan worden met een module 'burgervoorstellen' en eventueel ook 'klachten'.

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:

Het contact met zij die al meldingen behandelen verder uitdiepen.

De uitbreiding van het consultatieplatform met een module 'burgervoorstellen', eventueel 'klachten', verder onderzoeken en indien interessant meenemen in het bestek voor het consultatieplatform.

3.15 PROJECT 15: PROFESSIONALISERING, KENNISOPBOUW VAN (NIEUWE VORMEN VAN) INTERACTIEVE BELEIDSVOERING BINNEN EN BUITEN VLAAMSE OVERHEID

- Beschrijving witboek: We zullen initiatieven nemen om het gebruik van interactieve methoden in de beleidsvoering te intensiveren en te professionaliseren binnen de Vlaamse overheid. We zullen goede praktijken op het vlak van interactieve beleidsvoering inventariseren en promoten. We leren daarbij ook van succesvolle lokale en buitenlandse initiatieven. We zullen nagaan welke andere initiatieven nodig zijn om de capaciteitsopbouw bij zowel de overheid als belanghebbenden te ondersteunen. Zo kunnen we, waar mogelijk en wenselijk, burgerinitiatieven die van onderuit ontstaan, mee faciliteren. We willen iedereen aan boord krijgen bij de interactieve beleidsvoering. Dat betekent ook dat we participatiedrempels zo veel mogelijk wegwerken. Daarnaast werken we actief aan de integratie van het perspectief van bevolkingsgroepen die alsnog afwezig blijven in participatieprocessen.
- Aanspreekpunt Ilse Dries ilse.dries@kb.vlaanderen.be.
- Output: In project 15 gaat het over nieuwe vormen van interactieve beleidsvoering tijdens alle fasen van de beleidscyclus en alle trappen van de participatieladder. Dit

project wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met project 10. In project 10 gaat het specifiek over vernieuwende samenwerkingsvormen m.b.t. dienstverlening. Output project 15:

- Stap 1: Inventariseren en promoten van goede praktijken op het vlak van interactieve beleidsvoering:
    - Oplijsten bestaande gedocumenteerde voorbeelden. Definiëren van de hiaten in bestaand materiaal.
    - Aanvullen met nieuwe voorbeelden + buitenlandse initiatieven.
    - Promoten via ter beschikking stellen van de cases op webpagina tegen juni 2018.
  - Stap 2: Analyse van huidig aanbod in functie van de expertiseopbouw inzake facilitatie bij zowel de overheid (Vlaams/lokaal) en belanghebbenden tegen december 2018. Expertiseopbouw kan gebeuren op vier manieren: opleidingen, praktijkervaringen opdoen en uitwisselen via een community of practice, toegang tot informatie en toolbox.
  - Stap 3: In kaart brengen van de bestaande nood inzake expertiseopbouw tegen december 2018. Dit kan o.a. gebeuren door gesprekken met sleutelpersonen van AgO, bestaande facilitatoren, medewerkers van steden en gemeenten, belanghebbenden. Nood vergelijken met aanbod, verbeterpunten definiëren.
  - Stap 4: Expertiseopbouw versterken op de verbetervlakken vanaf 2019;
    - Voorstellen lanceren, indien opportuun, op de vier domeinen van leren/expertiseopbouw indien noodzakelijk;
    - Voorstellen prioriteren en opzetten met oog op goed werkend systeem van expertiseopbouw voor ambtenaren (Vlaams – lokaal) en belanghebbenden.
  - Stap 5: Mee faciliteren van interactieve processen en burgerinitiatieven die van onderuit ontstaan vanaf 2019. Afbakenen voor welke soort projecten externe consultants worden ingeschakeld via een vernieuwd raamcontract.
- Realisaties op 31/12/2018:

Project 15 vordert zoals gepland. In 2018 traden we in dialoog met verschillende lokale besturen en Vlaamse entiteiten en werkten we mee aan meerdere events en interactieve workshops met ambtenaren (o.a. 'Lokale besturen en sociale innovatie' van de sociale innovatiefabriek, workshop communicatie dep KB, praktijk dag participatie van VVSG). Dit gaf ons de mogelijkheid om in interactie te treden met Vlaamse en lokale ambtenaren om hun noden m.b.t. capaciteitsopbouw te leren kennen. Er werd een analyse gemaakt van nodige bijkomende capaciteitsopbouw en voorstellen geformuleerd om die nood in te vullen.

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:

Met AgO en VVSG werd afgesproken om de basisopleiding 'faciliteren van groepen' vanaf 2019 te organiseren voor lokale besturen. Daarnaast wordt met AgO, VVSG en het kenniscentrum Vlaamse steden onderzocht of bijkomende modules vereist zijn in de masterclass procesbegeleiding om deze uit te breiden tot een opleiding tot 'cocreator'. AgO onderzoekt de wegwerking van de belemmerende regelgeving om deze opleidingen open te stellen voor lokale ambtenaren. Tevens worden de nodige stappen gezet om ook de pool van procesbegeleiders, alsook de certificering tot procesbegeleider open te stellen voor lokale ambtenaren in 2019. Voor de ambtenaren (lokaal en Vlaams) met een uitgebreide ervaring m.b.t. participatie richten we een leernetwerk op. De kick-off van dit leernetwerk is gepland voor maart 2019.

3.16 PROJECT 16: EXPERIMENTWETGEVING EN REGELLUWE ZONES

- Beschrijving witboek: We investeren in verdere kennisopbouw en -deling rond experimentwetgeving en regelluwe zones. We maken een beleidskader voor de opmaak van experimentwetgeving en regelluwe zones en stellen minimale inhoudelijke standaarden vast. We onderzoeken of er nog bijkomende decretale initiatieven nodig of nuttig zijn om VO-brede experimenten en regelluwe zones op te starten

- Aanspreekpunt Manu Dierickx Visschers
manuel.dierickxvisschers@kb.vlaanderen.be.

- Output:
  - Een conceptnota VR is klaar voor agendering VR (voorzien november 2017).
  - Een hoofdstuk 'experimentwetgeving en regelluwe zones' is toegevoegd in het voorontwerp van bestuursdecreet (1ste principiële goedkeuring voorzien december 2017).
  - Een hoofdstuk 'experimentwetgeving en regelluwe zones' moet nog worden ingevoegd in de nieuwe omzendbrief over beleids- en regelgevingsprocessen opmaken (voorzien midden 2018).
  - Het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing voert in 2017 en 2018 een onderzoek uit naar regelluwe zones als ondersteuning voor de transities van Visie 2050.
  - De kennisdeling rond 'experimentwetgeving en regelluwe zones' via website, bijeenkomsten, vorming wetgevingsleer (vanaf november/december 2017).

- Realisaties op 31/12/2018:
  - De goedkeuring van de conceptnota en de invoeging van het hoofdstuk in het bestuursdecreet zijn intussen gebeurd.
  - De invoeging van het hoofdstuk in de omzendbrief is intussen gebeurd, waarna de omzendbrief ter goedkeuring wordt voorgelegd.
  - Het onderzoek van het Steunpunt zit in de laatste fase.
  - Na de inwerkingtreding van het bestuursdecreet (begin 2019) en na de uitvaardiging van de omzendbrief zal de verdere kennisdeling via de website, specifieke bijeenkomsten en de vorming wetgevingsleer, aangezwengeld worden (zie hieronder).

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:

De aanzwengeling van de kennisdeling zal gebeuren d.m.v.

- De ontwikkeling van een speciale website voor meer uitleg en toelichting over experimentwetgeving en regelluwe zones
- De organisatie van een bijeenkomst met experts uit de verschillende beleidsdomeinen in het voorjaar van 2019.
- Tot slot zal in het voorjaar bekeken worden hoe men tijdens de vorming wetgevingsleer (meer) aandacht kan besteden aan deze thematiek.

3.17 PROJECT 17: IMPLEMENTATIE EN OPVOLGING VAN SERV-PRIORITEITEN BETERE REGELGEVING EN KENNISDELING

- Beschrijving witboek: De implementatie en opvolging van volgende prioriteiten: een transparante, extern gerichte en oplossingsgerichte overheid; een digitale overheid; effectieve en efficiënte regelgevingsprocessen; innovatievriendelijke en toekomstbestendige regelgeving; een moderne inspectie en handhaving; eenvoudige regelgeving en procedures: we erkennen 'heldere' regelgeving als een aanvulling op 'eenvoudige' regelgeving. We zetten nog sterker in op interne kennisdeling, opleiding en ondersteunend materiaal over kwaliteitsvolle regelgeving.
- Aanspreekpunt Frederik Vanlaere frederik.vanlaere@kb.vlaanderen.be.
- Output:
  - SERV-advies over experimentwetgeving en regelluwe zones: in uitvoering - zie project experimentwetgeving en regelluwe zones.
  - SERV-advies over Vaste Verandermomenten:
    - In het ontwerp van bestuursdecreet is een bepaling opgenomen i.v.m. de communicatie n.a.v. de inwerkingtreding van nieuwe regelgeving.
    - Vandaag is er reeds extra aandacht voor inwerkingtredingsbepalingen via de wetgevingstechnische adviezen.

- Er moet nog een hoofdstuk 'inwerkintreding & communicatie' worden ingevoegd in de nieuwe omzendbrief beleids- en regelgevingsprocessen (midden 2018).
    - De implementatie van de nieuwe bepaling in het bestuursdecreet is nog op te starten (volgende regeerperiode).
  - SERV-advies over Prioriteiten betere regelgeving:
    - In het tweede monitoringrapport klant- en resultaatgerichte overheid zal opnieuw aandacht worden besteed aan verschillende initiatieven m.b.t. betere regelgeving (december 2017).
    - In dit implementatieplan witboek komen verschillende prioriteiten uit het SERV-advies aan bod (in verschillende projecten).
    - In de nieuwe bijdrage van de Vlaamse administratie aan het volgende regeerakkoord zal ook aandacht worden besteed aan de pijler 'regelgeving'.
  - Bij de implementatie van de verschillende projecten onder de pijler 'regelgeving' zal telkens een aangepast ondersteuningsaanbod worden voorzien (thema regelgeving op overheid.vlaanderen.be, vorming wetgevingsleer, actieve communicatie naar cellen Wetskwaliteit en het netwerk wetgevingstechniek). Ook externe actoren worden hierbij betrokken (SERV, Vlaams Parlement).
- Realisaties op 31/12/2018:
  - SERV-advies over experimentwetgeving en regelluwe zones: zie project experimentwetgeving en regelluwe zones
  - SERV-advies over Vaste Verandermomenten: In het ontwerp van nieuwe omzendbrief over beleids- en regelgevingsprocessen wordt meer aandacht gevraagd voor de communicatie van de regeringsbeslissingen. Voor nieuwe regelgeving wordt dit aangevuld met de introductie van een 'zachte' vorm van vaste verandermomenten. Die bestaat in een vraag om te motiveren waarom niet gekozen wordt voor 4 vaste verandermomenten. Dit wordt aangevuld met richtlijnen over hoe de nieuwe regelgeving gecommuniceerd

zal worden en richtlijnen over overgangsbepalingen bij de introductie van nieuwe regels.

- SERV-advies over Prioriteiten betere regelgeving: Op 21 december 2018 werd een laatste monitoringrapport klant- en resultaatgerichte overheid geagendeerd op de Vlaamse Regering: <https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/Rapport%20monitoring%20resultaat-%20en%20klantgerichte%20overheid%202018.pdf?timestamp=1545658098>
  - De SERV-prioriteit 'een moderne inspectie en handhaving' komt als enige niet aan bod in andere projecten van het witboek open en wendbare overheid. Dit is immers voorwerp van een afzonderlijk project 'Coördinatie Vlaams Handhavingsbeleid'. Een voorontwerp van kaderdecreet over de bestuurlijke handhaving werd op 19 oktober voor advies voorgelegd aan de SERV.
- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:
    - SERV-advies over experimentwetgeving en regelluwe zones: zie project experimentwetgeving en regelluwe zones
    - SERV-advies over Vaste Verandermomenten: Er volgt nog een ondersteuningstraject om de vernieuwingen in de nieuwe omzendbrief te implementeren. Er zal met het Agentschap Informatie Vlaanderen verder onderzocht worden hoe, vanaf de start van de nieuwe regeerperiode, de communicatie over nieuwe regelgeving verbeterd kan worden.
    - SERV-advies over Prioriteiten betere regelgeving: Het kaderdecreet voor bestuurlijke handhaving zal nog deze regeerperiode worden ingediend in het Vlaams Parlement.

3.18 PROJECT 18: HARMONISEREN OMZENDBRIEVEN

- Beschrijving witboek: We harmoniseren en actualiseren de bestaande omzendbrieven over de regelgevings- en beleidsprocessen en we herwerken ze tot één geheel.
- Aanspreekpunt Christel Van Keer christel.vankeer@kb.vlaanderen.be
- Output:
  - Begin 2018 zal de structuur van de nieuwe omzendbrief worden voorgelegd aan een nieuwe werkgroep. Die zal een nieuw ontwerp van omzendbrief opmaken met input vanuit de verschillende projecten (midden 2018 agendering VR).
  - De Raad van State is zelf gestart met een interne evaluatie van de bestaande legistische normen. In het kader van deze evaluatie zal ook de omzendbrief 'wetgevingstechniek' worden herzien (ten vroegste eind 2018 agendering VR). Het bestaande netwerk 'wetgevingstechniek' zal betrokken worden bij de evaluatie van de bestaande wetgevingstechnische normen.
- Realisaties op 31/12/2018:
  - De structuur en een draftversie van de geharmoniseerde omzendbrief zijn gevalideerd door het kabinet van de minister-president. De volgende 4 bestaande omzendbrieven zullen opgenomen worden in de nieuwe omzendbrief:
    - Titel IV van omzendbrief VR 2014/4 van 9 mei 2014 – Wetgevingstechniek
    - VR 2017/11 van 17 maart 2017 - Samenwerking met het Vlaams Parlement
    - VR 2014/3 van 14 maart 2014 - Regelgevingsagenda, Reguleringsimpactanalyse en compensatieregeling administratieve lasten

- VR 1995/33 van 20 juni 1995 - Verspreiding documenten van de Vlaamse Regering
  - VR 2001/39 van 18 mei 2001 - Weerslag van beslissingen op lokale besturen
- Inhoudelijk zullen vernieuwingen over volgende thema's worden opgenomen:
  - Bestaande richtlijnen m.b.t. inspraak en consultaties (met inbegrip van burgerparticipatie) en bijhorende beleidsdocumenten (conceptnota's, groenboeken, ...) actualiseren en vernieuwen i.f.v. het bestuursdecreet (consultatieportaal);
  - Bestaande richtlijnen m.b.t. de besluitvorming van de Vlaamse Regering actualiseren in functie een verregaande digitalisering;
  - RIA als afzonderlijk document opheffen en vervangen door richtlijnen voor inhoudelijke onderbouwing van een memorie van toelichting en een nota aan de Vlaamse Regering bij ontwerpregelgeving;
  - Richtlijnen over de opmaak van experimentwetgeving en regelluwe zones.
- Bij de voorbereiding van de draftversie is gekozen voor bilateraal overleg met verschillende stakeholders (DFB, secretarie, Buza, Vlaams Parlement, ...) en met verschillende bestaande werkgroepen (e-regeren, BBT, ...) i.p.v. voor de oprichting van een nieuwe werkgroep.
- Op 11/1/19 werd een event met workshops georganiseerd over de 'beleids- en begrotingstoelichting'. De coördinatoren van beleidsnota's/beleidsbrieven en van de begroting werden hierbij uitgenodigd. De resultaten van deze workshops zullen ook gebruikt worden bij de eindredactie van de omzendbrief en bij de verdere implementatie.
- Er is voor gekozen de omzendbrief betreffende wetgevingstechniek niet op te nemen in de geharmoniseerde omzendbrief omwille van het afzonderlijke traject en de noodzakelijke afstemming met de vernieuwing van de handleiding van de Raad van State.

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:
  - Er is nog finale afstemming nodig met de diensten van het Vlaams Parlement en met de werkgroep e-regeren over de draftversie.
  - Het BBT-project (integratie van beleidsbrieven en toelichting bij de begroting) is in een finaal stadium. Zodra het Uitgebreid Bureau van het VP een beslissing hierover heeft genomen kan de omzendbrief gefinaliseerd worden.

3.19 PROJECT 19: OPTIMALISATIE EN DIGITALISERING BESLUITVORMINGSPROCES & VLAAMSE CODEX ALS LINKED OPEN DATA

- Beschrijving witboek: We analyseren de volledige keten van de besluitvorming van de Vlaamse Regering, van beleidsvoorbereiding tot en met de communicatie over regelgeving. Het besluitvormingsproces wordt geoptimaliseerd, gedigitaliseerd en maximaal geïntegreerd, rekening houdend met consultatieprocessen, parlementaire besluitvorming en actieve openbaarheid. We ontsluiten de Vlaamse codex als open data en stimuleren het hergebruik van die data.
- Aanspreekpunt Karl Musschoot karl.musschoot@kb.vlaanderen.be.
- Output:
  - De bestaande situatie wordt in kaart gebracht in overleg met verschillende betrokken partijen (Kabinetten, Vlaams Parlement, Raad van State, ...). Een plan van aanpak met de resultaten van deze analyse en de toekomstige werkwijze wordt voorbereid (december 2017).
  - Er wordt toegewerkt naar een platform waar alle betrokken partijen (ministeriële kabinetten, de administratie, adviesraden, het Vlaams Parlement ...) op een eenvoudige manier hun inbreng kunnen doen. Door de huidige digitale mogelijkheden in te zetten wordt de continuïteit van het

proces gewaarborgd en wordt er efficiënter samengewerkt met verschillende actoren. De uitwerking, introductie en uitrol van het platform zal gefaseerd verlopen. De implementatie wordt voorzien voor het einde van de regeerperiode.

- Nieuwe werkafspraken worden opgenomen in het huishoudelijk reglement van de Vlaamse Regering en de omzendbrief over beleids- en regelgevingsprocessen. Er zal een ondersteunend traject worden voorzien voor nieuwe kabinetsmedewerkers en betrokken beleidsambtenaren.
  - Voor de Vlaamse Codex zal binnen de interdepartementale werkgroep een URI-strategie (Uniform Resource Identifier) uitgebouwd worden.
- Realisaties op 31/12/2018:
    - Open platform voor de verdere digitalisering van de administratieve stroom die het besluitvormingsproces van de Vlaamse Regering ondersteunt: de eerste fasen zijn gestart:
      - Fase 1: migreren van de bestaande data uit de huidige ondersteunende systemen, ontsluiten van alle nieuwe stukken, registreren van unieke identificaties (URI's) en metadata op documentniveau.
      - Fase 2: beheren van een lopend beslissingsdossier, voorbereiden van Nieuwsberichten, voorbereiden van de publicatie, uitwisselen dossiers met Vlaams Parlement

Daarvoor zijn via USG de nodige profielen aangetrokken en is de ontwikkeling van twee modules via raamcontract in mini-competitie gezet. Een eerste versie van semantisch model is afgewerkt. Er is regelmatig overleg met het Vlaams Parlement.

Het resultaat van die twee fasen is dat alvast de verouderde toepassing Doris2 (voor het formeel registreren van de documenten VR) kan afgeschaft worden. Daarnaast kan de dure hosting voor de toepassing van de Nieuwsberichten

(publicatie beslissingen VR) en voor de Access-toepassing voor de opvolging van de publicaties geëlimineerd worden.

- Codex als linked open data: zowel het semantische luik (i.s.m. PwC, volledig Oslo-traject) als het technische luik (HB-plus/Novado, conversie van de huidige open data naar linked open data) naderen hun definitieve afwerking.
- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:

De ambitie is om de fases 1 en 2 klaar te hebben tegen het einde van de regeerperiode, zodat de nieuwe ploeg meteen het nieuwe platform in gebruik kan nemen. Aansluitend starten we met de fases 3 en 4:

  1. Opstart van een OSLO traject
  2. Digitale dossieropmaak
  3. Digitale adviezen
  4. Digitale publicatie opvolging

Voor de archivering van de regeringsdocumenten wordt gerekend op het Digitaal archief Vlaanderen. briefing over status DAV, oorspronkelijk gepland in november 2018, is op hun verzoek uitgesteld naar voorjaar 2019.

3.20 PROJECT 20: HERVORMING REGULERINGSIMPACTANALYSE (RIA) EN DECREETSEVALUATIE

- Beschrijving witboek: We hervormen de reguleringsimpactanalyse. We heffen de verplichting een afzonderlijk RIA-document op door een betere toepassing van de richtlijnen voor een memorie van toelichting. Zo sluit de reguleringsimpactanalyse beter aan bij de juridische toetsing van de wetgevingskwaliteit op basis van de beginselen van legitimiteit, geschiktheid, noodzakelijkheid, evenredigheid, zorgvuldigheid en motivering. We hanteren het principe ‘evalueer eerst’ en geven bij beleidsnota’s en beleidsbrieven een overzicht van de geplande, lopende en afgeronde decreetsevaluaties. We voorzien in een minimale procesmatige, methodologische en inhoudelijke standaard voor decreetsevaluaties. We maken

afspraken met het Vlaams Parlement over hoe we meer aandacht kunnen besteden aan de bespreking van de evaluatieresultaten.

- Aanspreekpunt Manu Dierickx Visschers
manuel.dierickxvisschers@kb.vlaanderen.be. Dit project hangt nauw samen met projecten over onderzoek & evaluatie in pijler 4 van het witboek.
- Output: De krachtlijnen voor de hervorming van RIA zijn duidelijk vermeld in het witboek. Een afstemming met andere 'wetgevingstoetsen' moet nog volgen. De huidige omzendbrief over RIA zal geïntegreerd worden in de nieuwe omzendbrief over beleids- en regelgevingsprocessen.
- Realisaties op 31/12/2018:

De hervorming van de RIA-procedure is in de omzendbrief over beleids- en regelgevingsprocessen opgenomen. De omzendbrief zal binnenkort aan het politieke niveau ter goedkeuring worden voorgelegd.

Centraal in de hervorming staat de verschuiving van de verplicht te volgen RIA-procedure naar een grondrechtentoetsing op basis van de rechtsbeginselen van legitimiteit, geschiktheid, noodzakelijkheid en evenredigheid die tevens in rechte gebruikt kan worden.

In de nieuwe omzendbrief is ook voorzien in een afstemming met de andere wetgevingstoetsen, zoals JoKER en de armoedetoets.

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:

N.a.v. de uitvaardiging van de nieuwe omzendbrief zal DKB in het voorjaar van 2019 een informatie- en communicatiecampagne over deze nieuwe grondrechtentoets, gericht aan de opstellers van wetgeving, opzetten.

3.21 PROJECT 21: VOORBEREIDING PRESTATIEBEGROTING

- Beschrijving witboek: Om tot een prestatiebegroting te kunnen komen, zetten we de komende jaren in op het identificeren van relevante indicatoren die de opvolging van de doelstellingen die in de beleids- en beheersdocumenten geformuleerd zijn, mogelijk te maken. Daarvoor starten we nog tijdens de huidige legislatuur een groeitraject op. De volgende regering zal evenwel nog bijkomende stappen moeten zetten. Tijdens de huidige legislatuur ligt de focus voornamelijk op de aanpassing van de begrotingsstructuur om de integratie van beleids-, beheers- en begrotingsinformatie vanaf de volgende legislatuur mogelijk te maken. In dat kader werken we in overleg met de beleidsdomeinen zogenaamde 'inhoudelijke structuurelementen' uit als brug tussen beleids-, beheers- en begrotingsinformatie. Bij het begin van de volgende legislatuur zullen die 'inhoudelijke structuurelementen' gefinaliseerd en bekrachtigd worden.
- Aanspreekpunt Axel Mathot axel.mathot@fb.vlaanderen.be.
- Output: Het proces om te komen tot een koppeling van beleid en begroting aan de hand van inhoudelijke structuurelementen wordt ook in 2018 verdergezet, met het oog op een volledige implementatie van de nieuwe begrotingsstructuur bij de begrotingsopmaak 2019. De introductie van de inhoudelijke structuurelementen moet toelaten om in oktober 2018 een ontwerpbegroting in te dienen in het Vlaams Parlement op basis van programma's en inhoudelijke structuurelementen. Deze inhoudelijke-, in plaats van entiteitsgedreven, ordening van de kredieten zal de leesbaarheid van de begroting ten goede komen. Daarnaast wordt er ook een geconsolideerde rapportage uitgewerkt over de inhoudelijke structuurelementen, waarbij zowel de kredieten van de ministeriebegroting als die van de rechtspersonen mee in rekening worden gebracht om zo een totaalbeeld te krijgen over de kredieten die de Vlaamse overheid besteedt aan een bepaald inhoudelijk structuurelement. Om deze geconsolideerde rapportage inhoudelijk zo correct mogelijk te krijgen, worden in 2018 de werkzaamheden verdergezet om de begrotingsstructuur van de verzelfstandigde entiteiten met rechtspersoonlijkheid

op termijn te aligneren aan de structuur van de algemene uitgavenbegroting. Deze entiteiten zullen dus ook worden opgenomen in de doelstellingenmatrix van het beleidsdomein waartoe ze behoren. In 2018 zullen we dus de eerste fase in het project prestatiebegroting afronden, namelijk een stabiele structuur waarop verder gewerkt kan worden. Aangezien er pas van een volwaardige prestatiebegroting gesproken kan worden als de prestaties ten opzichte van de doelstellingen ook gemonitord kunnen worden, moet er deze legislatuur ook al werk gemaakt worden van een groeitraject om tot kwaliteitsvolle indicatoren te komen. De werkgroep prestatiebegroting, aangevuld met experts inzake indicatoren, start in 2018 dit groeitraject op. Om de prestatiebegroting in volgende legislatuur volledig operationeel te krijgen, is het ook van belang dat de ontwikkelde basis wordt meegenomen in de administratieve voorbereiding van het volgende regeerakkoord en dit zowel door beleids- als begrotingsmedewerkers. Op deze manier kan er dan ook zowel in de totstandkoming van het regeerakkoord, als in de beleidsnota's zoveel als mogelijk met deze verruimde inzichten worden rekening gehouden.

- Realisaties op 31/12/2018:
  - In overleg met alle beleidsdomeinen werden inhoudelijke structuurelementen bepaald voor de totaliteit van de beleidsdomeinen.
  - De administratieve tabel met de begrotingsinformatie werd aangepast door bij de ordening te vertrekken van de inhoudelijke clustering van de kredieten (per inhoudelijk structuurelement) eerder dan een administratieve clustering (per entiteit). Hierdoor worden alle kredieten die verband houden met een bepaald thema (ISE) geclusterd weergegeven. De structuur van de programmatoelichtingen per beleidsdomein werden eveneens aangepast zodat er een duidelijke aansluiting is tussen de administratieve tabel en de Memories van Toelichting.
  - In de algemene toelichting werd er een tabel opgenomen met de geconsolideerde kredieten per ISE en in de Memories werd er een overzicht met een korte omschrijving van de ISE per beleidsdomein opgenomen.
  - Met het oog op de integratie van de beleids- en begrotingsinformatie werd in de werkgroep leesbaarheid van de Vlaams Parlement het voorstel gelanceerd om deze

informatie te bundelen in één geïntegreerd document, ter vervanging van de huidige beleidsnota's/brieven en de Memories van Toelichting. Dit voorstel werd ook opgenomen in het voorstel van de nieuwe Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (opvolger 'Rekendecreet'). In het kader hiervan werden door de departementen Kanselarij en Bestuur en Financiën en Begroting een sjabloon uitgewerkt om die informatie te bundelen in een gemeenschappelijk document, de Beleids- en begrotingstoelichting (BBT). Om dit sjabloon te concretiseren werd op basis van de beschikbare beleids- en begrotingsinformatie (beleidsnota/beleidsbrief en memorie van toelichting) een voorbeeld gemaakt voor de bevoegdheden die momenteel aan bod komen in de beleidsbrief met betrekking tot het Algemeen Regeringsbeleid. Het BBT-sjabloon voorziet expliciet dat er voor elke doelstelling relevante prestatie-informatie opgenomen wordt of, indien die niet beschikbaar is, welke stappen er zullen genomen worden om tot die prestatie-informatie te komen.

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:
  - Op 11 januari 2019 is er een event doorgegaan waarbij het ontwerpsjabloon en voorbeeld van BBT toegelicht en besproken werd met alle beleidsdomeinen. Bij de bespreking ervan is duidelijk naar voor gekomen dat dit instrument een belangrijke bijdrage kan leveren om de prestatiebegroting te realiseren.
  - De BBT zou geformaliseerd worden door de stemming van de VCO in het Vlaams Parlement. Deze wettelijke basis is nodig om de BBT verder uit te rollen en mede in functie daarvan een traject uit te tekenen met betrekking tot de indicatoren.
  - In februari 2019 zal er een onderzoeksopdracht opgeleverd worden met betrekking tot indicatoren en werkmethoediek prestatiebegroting. In dit onderzoek wordt er specifiek ingegaan op de vraag hoe de prestatie-informatie in Vlaanderen best aangewend wordt om de prestatiebegroting verder uit te rollen.
  - De werkgroep prestatiebegroting zal bijeenkomen om de verdere werkzaamheden te bespreken, mede in het licht van de BBT en het onderzoek rond indicatoren.

3.22 PROJECT 22: UITVOERING DECREET VLAAMSE OPENBARE STATISTIEKEN EN PUBLIEKE PLANNING EN ONTSLUITING STATISTIEKEN

- Beschrijving witboek: Met de goedkeuring van het decreet Vlaamse openbare statistieken heeft de Vlaamse overheid een ambitieuze start gemaakt door een statistiek- en data-agenda voor Vlaanderen uit te werken. In overeenstemming met de Europese praktijkcode voor statistiek zal een onafhankelijke entiteit zorgen voor een objectieve aanlevering van officiële statistische gegevens voor Vlaanderen. De voornaamste krachtlijnen voor de agenda zijn gebaseerd op een aantal nieuwe principes: een onafhankelijke, transparante en kwaliteitsvolle productie en verspreiding van statistiek, met informatieprioriteiten die bepaald worden door een brede waaier van gebruikers, met een sterke nadruk op het werken in partnerships en met een open blik op de wereld. We ontsluiten onze statistieken publiek en toegankelijk op een portaal.
- Aanspreekpunt Roeland Beerten roeland.beerten@kb.vlaanderen.be.
- Output:
  - Naast de jaarlijks terugkerende taken van de samenwerkingsaanvragen en de opmaak van het statistisch programma, worden de werkwijze en structuur van het netwerk Statistiek Vlaanderen verder uitgewerkt binnen het CVOS en de RVOS aan de hand van bediscussieerde en gezamenlijk goedgekeurde protocollen. Verder wordt gestart met de implementatie van de principes uit de praktijkcode voor officiële Europese statistieken. Zo zal onderzocht worden hoe statistiekgebruikers op een optimale manier betrokken kunnen worden bij de ontwikkeling, productie en verspreiding van openbare statistieken. Met de leden van het CVOS wordt samengewerkt om een webportaal statistiek en een online publicatieagenda te ontwikkelen. Ten slotte wordt met het hele netwerk Statistiek Vlaanderen gewerkt aan een merk- en capaciteitsbeleid voor de ontwikkeling, productie en verspreiding van openbare statistiek.

- Er wordt gedurende 2018 bekeken hoe het vroegere werk van de SVR ingepast kan worden binnen het nieuwe doelstellingenkader voor Vlaamse openbare statistiek. Een aantal beslissingen over toekomstige veranderingen zijn al genomen: er zal een sterkere nadruk liggen op de digitale publicatie van de meest recente statistieken en analyses, wat invloed zal hebben op de toekomstige vorm en inhoud van de bestaande SVR-producten zoals VRIND en andere SVR-publicaties. In 2018 is er een nieuwe editie van de SCV-survey gepland, maar wordt er ook gekeken naar een review van de surveycapaciteit in de toekomst. Daarnaast wordt er meer ingezet op de coördinatie en productie van statistieken en analyses voor een brede gebruikersbasis, in samenwerking met het netwerk Statistiek Vlaanderen.
  - 2018 is voor de statistische datastrategie een jaar van structurele veranderingen. Vanwege de nieuwe beleidscontext voor statistiek wordt in de eerste plaats een aangepaste, coherente datastrategie voor de Vlaamse openbare statistieken uitgewerkt. In het kader daarvan wordt in een grondige herziening en herontwikkeling van de IT-infrastructuur voorzien, alsook in een aantal nieuwe projecten om een volwaardig statistiekportaal voor alle Vlaamse openbare statistieken te ontwikkelen. Zo kunnen gebruikers op een eenvoudige manier cijfermateriaal over Vlaanderen en hun leefomgeving terugvinden en een beter zicht krijgen op welke statistieken er gepland en gepubliceerd worden in de toekomst. Voor de ondersteuning daarvan wordt er gewerkt aan een nieuw datawarehouse, en er wordt verder werk verricht om ervoor te zorgen dat de data optimaal verzameld en verwerkt worden in overeenkomst met nieuwe en relevante wettelijke kaders omtrent gegevensbeveiliging. Ten slotte wordt er gewerkt aan een interactief platform voor gebruikersinspraak bij beslissingen over prioriteiten in de statistiekontwikkeling om ervoor te zorgen dat de statistieken relevant zijn en blijven voor de hele Vlaamse samenleving.
  - Statistiek Vlaanderen / VSA doelstellingenkader loopt tot 2020.
- Realisaties op 31/12/2018:

- Vastlegging van de werkwijze voor de opbouw van een Vlaams Statistisch systeem zoals voorgeschreven in het decreet, met enerzijds een lijst van de belangrijkste openbare statistieken een anderzijds de gedetailleerde protocollen die erop van toepassing zullen zijn (gebaseerd op de Europese Praktijkcode voor Statistiek) (zie [Mededeling Vlaamse Regering 29 juni 2018](#))
  - Opzetten van Themagroepen waarbij door brede gebruikersinspraak de prioritaire statistieken voor Vlaanderen worden geformuleerd.
  - Eerste iteratie van de opbouw van de lijst van Vlaamse openbare statistieken en van de eerste vier protocollen (van de zes geplande in totaal), en goedkeuring van de Vlaamse regering ervan in het [Vlaams Statistisch Programma 2019](#)
  - Lancering van de beta versie van een [web-portaal voor Vlaamse openbare statistieken](#) op 20 december 2018, met meer dan 250 up-to-date gehouden statistieken over Vlaanderen, voorgesteld per thema en met beschikbaarheid van de onderliggende data, ter vervanging van het vroegere VRIND rapport.
  - Ontwikkeling van een merkbeleid en communicatiestrategie voor het netwerk Statistiek Vlaanderen
  - Rekrutering van een coördinator datastrategie voor het opstarten van het werk rond een volledig nieuw datawarehouse, website, en gebruikersplatform.
- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:
    - Uitvoering van het Vlaams Statistisch Programma 2019 zoals door de Vlaamse regering goedgekeurd;
    - Verdere uitbouw van het Vlaamse openbaar statistieksysteem met een tweede iteratie van de lijst van Vlaamse openbare statistieken door verdere discussies met gebruikers;
    - Start van het werk rondom de functionaliteit van een datawarehouse;
    - Opstarten van een review van onze surveycapaciteit;
    - Uitvoeren van onze communicatiestrategie voor het netwerk Statistiek Vlaanderen.

3.23 PROJECT 23: INZETTEN OP ONDERZOEK EN EVALUATIE

- Beschrijving witboek: We communiceren publiek over de planning van onze onderzoeken en evaluaties. We ontsluiten onze onderzoeks- en evaluatiedata en -documenten publiek en toegankelijk. Daarvoor komt er een portaal waarop doorgeklikt kan worden naar de verschillende documenten. Beleidsgerichte syntheses bij dergelijke opdrachten zijn standaard en publiek. We zorgen voor een grotere betrokkenheid van stakeholders bij het onderzoek, en de evaluaties. We versterken de interne onderzoeks-, en evaluatiecapaciteit. We bekijken daarvoor de synergiën die vandaag binnen de Vlaamse overheid mogelijk zijn bij dergelijke processen. We zetten in op opleidingen in onderzoek en evaluatie en houden bij wervingen expliciet rekening met die vaardigheden. We voorzien in minimale procesmatige, methodologische en inhoudelijke standaarden voor evaluaties.
- Aanspreekpunt Dieter Vanhee dieter.vanhee@kb.vlaanderen.be en Wim Winderickx wim.winderickx@ewi.vlaanderen.be
- Output:
  - Optimalisatie transparantie planning onderzoek en evaluatie VO: inventarisatie op basis van screening beleidsbrieven en inventarisatie, rondvraag n.a.v. parlementaire vraag rond uitvoering decreetsevaluaties, register overheidsopdrachten, inventaris beleidsonderzoek binnen beleidsdomeinen, begroting, bestaande databanken en netwerken.
  - Portaal met planning, onderzoeks- en evaluatiedata en –documenten.
  - Richtlijnen voor beleidsgerichte syntheses (link met heerlijk helder) en betrokkenheid stakeholders bij onderzoek en evaluaties (link met participatielukkig).
  - Afspraken met Vlaams Parlement rond aandacht decreetsevaluaties, en opvolgen aanpassing reglement Vlaams Parlement rond decreetsevaluaties.

- In kaart brengen van interne en externe onderzoeks- en evaluatiecapaciteit + synergiën. Samenbrengen ambtelijke coördinatoren van beleidsrelevant onderzoek in netwerk. Verder samenwerken met Vlaams Evaluatieplatform.
  - Overzicht interne en externe opleidingen inzake onderzoek en evaluatie + deze vaardigheden meenemen bij werving (link met HR).
  - Opmaak minimale procesmatige, methodologische en inhoudelijke standaarden voor evaluaties.
  - Visie op onderzoek binnen en buiten de VO.
  - Onderzoek naar haalbaarheid onafhankelijk adviserend orgaan voor langetermijnonderzoek voor complexe maatschappelijke problemen van beleidsdomeinoverschrijdende aard t.a.v. de Vlaamse Regering met de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid als inspiratiebron. Uiteraard samen te bekijken met rollen bestaande adviesraden, steunpunten, transities, ...
- Realisaties op 31/12/2018:
    - Het Departement Kanselarij en Bestuur en het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie hebben samen werk gemaakt van een doorstart van het kennisnetwerk beleidsonderzoek. Dat netwerk brengt Vlaamse ambtenaren samen die bezig zijn met beleidsgericht onderzoek. In 2018 kwam dit netwerk twee keer samen. In dit kennisnetwerk werden onder meer volgende thema's aangepakt:
      - Samenwerking tussen kennisnetwerk en FRIS-onderzoeksportaal om onderzoeksresultaten van beleidsgericht onderzoek nog transparanter te ontsluiten.
      - Start evaluatiecyclus van lopende steunpunten.
      - Een overzicht van het beleidsonderzoek binnen de Vlaamse overheid.
      - De Vlaamse onderzoeksagenda.
      - De Vlaamse wetenschapsagenda.
      - 'Responsible Research and Innovation' of RRI
      - Uitwisseling van goede praktijken en vragen.

- De inspanningen van de Vlaamse overheid binnen het Vlaams Evaluatieplatform (VEP) werden in 2018 opgevoerd. Zo werkten we als Vlaamse overheid intensiever mee aan verschillende VEP-studiedagen. De Vlaamse overheid gaat ook met het VEP in debat over mogelijke evaluatiestandaarden binnen de Vlaamse overheid. Een interne werkgroep maakte een beperkte analyse van buitenlandse voorbeelden over evaluatiestandaarden. De vraag die zich hierbij stelt is of een Vlaamse evaluatiestandaard wel voldoende meerwaarde biedt voor de administratie. In elk geval kan een dergelijk debat het bewustzijn rond evaluatieprincipes aanwakkeren en een platform bieden om goede praktijken uit te wisselen.
- Het Departement Kanselarij en Bestuur heeft zowel de onderzoeksagenda van de Vlaamse overheid voor 2017-2018 en 2018-2019 in kaart gebracht op basis van een screening van de 26 beleidsbrieven. Dit werd ontsloten op de website beleidsonderzoek (cf. infra).
- Het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie heeft het lopend structureel beleidsgericht onderzoek transparant in kaart gebracht en ontsloten op de website beleidsonderzoek (cf. infra).
- Sinds het jaar 2018-2019 bevatten de beleidsbrieven een lijst met geplande en lopende decreetsevaluaties, met een indicatieve timing, en een lijst van de decreetsevaluaties die al in de lopende zittingsperiode zijn uitgevoerd, met een toelichting over het gevolg dat de Vlaamse Regering heeft gegeven of van plan is te geven aan de conclusies van die evaluaties. Het Departement Kanselarij en Bestuur maakte een analyse van deze praktijk en zorgde voor ontsluiting op de website beleidsevaluatie (cf. infra).
- Een overzichtelijke website werd gemaakt m.b.t. beleidsonderzoek <https://overheid.vlaanderen.be/organisatie/onderzoek-en-evaluatie/onderzoek> en beleidsevaluatie <https://overheid.vlaanderen.be/organisatie/onderzoek-en-evaluatie/evaluatie>

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:
  - Verderzetting inspanningen KNBO en VEP
  - Start evaluatiecyclus steunpunten
  - Project beleidsgericht onderzoek binnen FRIS uitrollen
  - Uitvoering van het onderzoek naar een plan van aanpak m.b.t. de versterking van het toekomstonderzoek binnen Vlaanderen
  - In de nieuwe omzendbrief over beleids- en regelgevingsprocessen zal de reguleringssimpactanalyse verder hervormd worden door de verplichting om een afzonderlijk RIA-document op te stellen, op te heffen en te vervangen door een verdere verfijning en betere toepassing van de richtlijnen voor een memorie van toelichting. Zo zullen het beleidsstreven tot verbetering van de wetgevingskwaliteit en het gebruik van de reguleringssimpactanalyse beter aansluiten bij de bestaande juridische toetsing van de wetgeving aan de beginselen van legitimiteit, geschiktheid, noodzakelijkheid, evenredigheid, zorgvuldigheid en afdoende motiveringsplicht.

3.24 PROJECT 24: EEN MOTIVEREND LOOPBAAN- EN BELONINGSBELEID

- Beschrijving witboek: Ook tijdens deze regeerperiode ondernemen we initiatieven om de prestaties, de motivatie en het welzijn van de overheidswerknemers te versterken binnen een onderbouwd hr-beleidskader. De vernieuwing van het loopbaan- en beloningsbeleid staat daarbij centraal. Samenwerking en de kwaliteit van de dienstverlening zijn belangrijke criteria voor de evaluatie en de waardering van het Vlaams overheids personeel. Ook bij aanwerving spelen deze criteria een belangrijke rol.
- Aanspreekpunt Ronny Verstraete ronny.verstraete@kb.vlaanderen.be

- Output: Dit project is in volle ontwikkeling. De blauwdruk voor een vernieuwd loopbaanbeleid wordt in de loop van november 2017 gevalideerd door de stuurgroep. Eind november leggen we een planning voor verdere validatie en implementatie voor aan de stuurgroep.
- Realisaties op 31/12/2018:

De blauwdruk werd in december 2017 door de stuurgroep gevalideerd. Politieke onderhandelingen erover zijn tot op vandaag nog steeds lopende. Verdere realisaties:

1. Werken aan de mindset - Opzetten pilootversie rond dienstverleningsaanbod "Loopbaan in eigen handen"

We willen graag, in deze snel veranderende omgeving, dat mensen nadenken over rollen die bij hen passen, inzicht krijgen in eigen talenten, motieven en waarden, om ook bij een volgende loopbaanbeweging te kiezen voor een job die bij hen past.

De rijke interne arbeidsmarkt biedt hier heel wat mogelijkheden, om een volgende loopbaanstap te zetten.

In 2018 bouwden we aan een nieuw dienstverleningsaanbod in pilootversie : 'Loopbaan in eigen handen'. Begin 2019 lanceren we deel 1 van deze piloot.

Met dit verhaal wil AgO de personeelsleden van de Vlaamse overheid informeren, inspireren en motiveren om hun loopbaan in eigen handen te nemen.

Aan de hand van een aantal tools :

- ✓ ondersteunen we hen in het beter inzicht krijgen in eigen talenten, motieven en waarden);
- ✓ zorgen we ervoor dat ze beter hun weg vinden in de organisatie;
- ✓ dat de inzetbaarheid vergroot.

'Loopbaan in eigen handen' is een modulair traject waarbij personeelsleden kiezen welke module(s) voor hen van toepassing is (zijn). Het is de bedoeling laagdrempelig te zijn en een breed en heterogeen publiek aan te trekken in termen van leeftijd, huidige functie,...

Conform de nieuwe visie op leren en ontwikkelen, werken we met digitale doe-gidsen , in combinatie met contactmomenten en andere leervormen.

2. Van “herplaatsing” naar “begeleide heroriëntering”

In 2018 zetten we een pilootproject op rond begeleide heroriëntering.

We vertrekken vanuit de noden van de entiteiten rond in te vullen vacatures

Personeelsleden die beantwoorden aan de toelatingsvoorwaarden voor begeleide heroriëntering en over het gezochte startersprofiel beschikken, intensief en gericht begeleiden om met succes de selectie voor een gerichte functie te doorstaan

3. Modulaire selecties

In 2018 werd via interne werkgroepen vorm gegeven aan een nieuwe modulaire selectieprocedure voor inhoudelijke en leidinggevende functies. Er werd beroep gedaan op de Vigor Unit wat betreft fit met de organisatie (public service motivation, waarden, inzetbaarheid), resultaten opgeleverd in juni 2018.

4 Module PLOEG

In 2018 werd de module PLOEG in Vlimpers vernieuwd om op 1 januari 2019 voor een eerste groep entiteiten in gebruik te gaan. De module is maximaal opgezet volgens de uitgangspunten van de nieuwe visie op prestatie management zoals beschreven in de blauwdruk voor een vernieuwd loopbaan- en beloningsbeleid. Deze uitgangspunten zijn bepaald vanuit een wetenschappelijk onderbouwd kader en hebben onder andere als doel om de motivatie, prestaties en het welzijn van medewerkers bespreekbaar te maken en te versterken. De nieuwe module PLOEG is in die zin een instrument en een belangrijke hefboom voor leidinggevendenden om motivatie van medewerkers te stimuleren en prestaties te sturen. In alle communicatie-acties die werden opgezet voor het lanceren van de nieuwe module werden de uitgangspunten herhaald en stond verandermanagement bij leidinggevendenden centraal.

5 Flexibel beloningsplan (cafetariaplan)

Er is een vooronderzoek lopende naar de mogelijkheid van de invoering van een cafetariaplan. Via de personeelspeiling 2018 wordt bij de personeelsleden gepolst naar de *wenselijkheid* van een cafetariaplan.

Er wordt momenteel ook een *haalbaarheidsonderzoek* uitgevoerd. Welke zijn mogelijke keuzeopties? Wat is de administratieve last? Hoe kan budget gecreëerd worden? Is er voldoende draagvlak? Hoe maken we een dergelijk plan voor iedereen toegankelijk? En vooral: hoe zit het met de impact op de fiscaliteit en het sociaalzekerheidsrecht?

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:

1. Werken aan de mindset – Lanceren en verder uitwerken pilootversie rond dienstverleningsaanbod “Loopbaan in eigen handen”

Begin 2019 lanceren we deel 1 van de pilootversie en werken we deel 2 van de pilootversie uit. We lanceren deel 2 van de pilootversie in de loop van 2019.

2. Van “herplaatsing” naar “begeleide heroriëntering”

Mits goedgekeurd op de stuurgroep rond strategie In, Door en Uitstroom, lanceren we in 2019 we een tweede pilootproject rond ‘begeleide heroriëntering’. We bouwen verder op de inzichten uit het eerste pilootproject en passen een aantal uitgangspunten en ‘spelregels’ aan.

3. Opzetten ‘talentpools’ en ‘talentbesprekingen’ als talentmodule binnen PersoneelPunt (2019) en inkantelen ‘Radar’ in werking ‘talentpools’

4. Module PLOEG

De module PLOEG zal vanaf 1 januari 2020 door alle entiteiten van de VO gebruikt worden. In 2019 zullen dan ook de nodige communicatie-acties opnieuw worden opgezet naar de nog bredere groep gebruikers. Verandermanagement blijft daarbij cruciaal. In het voorjaar van 2019 wordt tevens de feedbackmodule in Vlimpers open gesteld. Hierdoor krijgen medewerkers de digitale mogelijkheid om feedback te vragen en te geven en elkaars leren op die manier te stimuleren.

5. Modulaire selecties

In 2019 wordt verder onderzoek gedaan naar een vernieuwd testinstrumentarium voor modulaire selectieprocedures.

6. Flexibel beloningsplan (cafetariaplan)

In 2019 worden de resultaten van het haalbaarheids- en wenselijkheidsonderzoek opgeleverd.

3.25 PROJECT 25: PUBLIC SERVICE MOTIVATION

- Beschrijving witboek: We zetten verder in op public service motivation.
- Aanspreekpunt Veerle Depauw veerle.depauw@kb.vlaanderen.be
- Output: In heel wat lopende projecten bij AgO is nu al aandacht voor public service motivation (PSM). AgO wil hier als volgt blijven op inzetten;
  - In arbeidsmarktcommunicatie wordt ingezet op PSM, net zoals de Rijksoverheid dat in Nederland doet, om externen (en internen) te motiveren. Uit veel buitenlands, maar ook Vlaams onderzoek, blijkt immers dat medewerkers en managers in de publieke sector hun arbeidsmotivatie halen, meer dan zij in de private sector, door het verlangen anderen te helpen en zich in te zetten voor het algemeen belang om zo een zinvolle bijdrage te kunnen leveren aan de samenleving. Inzetten op PSM in arbeidsmarktcommunicatie heeft niet alleen een positief effect op externen met interesse voor een job bij de Vlaamse overheid, maar ook bij de burger tout court. De mate waarin de burger ervaart dat de overheid zorgvuldig omgaat met gemeenschapsgeld en het algemeen belang dient, blijkt een belangrijke factor te zijn in het vertrouwen van de burger in zijn overheid; een overheid die integer handelt.
  - Niet alleen in de arbeidsmarktcommunicatie, maar ook in selectieprocessen krijgt PSM een plaats. AgO wil in de selectieprocedures actief PSM

nagaan/meten: in hoeverre is een medewerker gemotiveerd om het verschil te maken bij de Vlaamse overheid? Dit project is onderdeel van het project loopbaan- en beloningsbeleid.

- Het werk dat het voorbije jaar werd geleverd in verband met ethisch leiderschap integreren we in leiderschapsinitiatieven.
  - Binnen de dienstverlening van AgO m.b.t. leiderschap kunnen leidinggevend en hun medewerkers via het raamcontract integriteit intekenen op het omgaan met morele dilemma's. Tijdens deze morele dilemma's komen aspecten m.b.t. het afwegen van verschillende belangen veelvuldig aan bod.
- Realisaties op 31/12/2018:
    - In 2018 werd een corporate brandoefening vanuit het Departement Kanselarij en Bestuur opgestart. Dit dient als basis voor een employer brandoefening. Daaruit moet blijken welke sterktes en troeven we naar voor moeten schuiven en hoe we ons als werkgever moeten positioneren. De meerwaarde voor de maatschappij in onze jobs, kan daar onderdeel van vormen. De strategische oefening zal duidelijk maken welke klemtonen we moeten leggen en welk werkgeversverhaal we moeten brengen.
    - In 2018 werd door de Vigor Unit een onderzoek uitgevoerd naar wetenschappelijke evidentie van PSM in een selectiecontext. Op basis van de huidige evidentie wordt afgeraden om PSM te hanteren in een selectiecontext.
    - In het kader van modern HR-beleid werd een visie op leiderschap ontwikkeld. Hier werden onder andere de 4 rollen beschreven. Nieuwe inzichten, de dagelijkse realiteit en vragen van entiteiten stimuleerden ons om nieuwe paden m.b.t. leiderschap te verkennen: netwerkleiderschap, zelfsturing, en ook ethisch leiderschap zijn enkele voorbeelden. Daarom werd begin 2018 een stand van zaken over leiderschap opgeleverd, waar al deze concepten (4 rollen, waarden, netwerkleiderschap, zelfsturing, ...) op een logische wijze met mekaar verbonden worden. In deze visie werd ethisch

leiderschap expliciet opgenomen als een leiderschapsstijl die bij uitstek aansluit bij de activiteiten van een overheid.

In 2018 waren er ook een aantal initiatieven om ethisch leiderschap in de kijker te zetten. De Vlaamse Landmaatschappij vroeg het team integriteit om de instrumenten van ethisch leiderschap te belichten. Het team organiseerde ook een debatsessie waarbij themaspreeker Muel Kaptein, professor business ethiek en integriteitsmanagement aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, illustreerde met sprekende praktijkvoorbeelden hoe context- en organisatiefactoren invloed hebben op het gedrag van medewerkers naar aanleiding van zijn boek 'waarom goede mensen de verkeerde dingen doen.' Het integriteitsnetwerk (contactpersonen integriteit en hun leidend ambtenaren, leidinggevend en HRBP's werden hierop uitgenodigd).

In 2018 kwam de FIO op kruissnelheid. De FIO, dat staat voor feedbackinstrument voor ontwikkeling van leiderschap, is een digitaal instrument binnen de Vlaamse overheid dat medewerkers die leiderschap opnemen stap voor stap om aan leiderschapskwaliteiten te werken. In dit bevragsinstrument werd ook expliciet een onderdeel ethisch leiderschap opgenomen. Leidinggevend kunnen zichzelf dus inschatten en hun medewerkers, externe contacte en leidinggevend over dit thema bevragen. AgO reikt ook ontwikkeltips m.b.t. ethisch leiderschap aan.

- o 5 entiteiten deden in 2018 een beroep op het raamcontract ondersteuning integriteitsbeleid: Vlaamse Regulator voor de Media, Agentschap Natuur en Bos, Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen, Agentschap Wegen en Verkeer en ten slotte het Agentschap Overheidspersoneel (AgO). Dit raamcontract werd in 2017 afgesloten, en begin maart beschikbaar gesteld aan de entiteiten. Het verleende advies werd niet alleen gevraagd naar aanleiding van een audit maar ook preventieve acties werden opgezet. De aard van de ondersteuning was uiteenlopend: van trainingen voor kwetsbare functies naar aanleiding van nieuwe Europese regelgeving, ondersteuning voor (de implementatie van) een entiteit specifieke code, tot

een traject waarbij werken aan vertrouwen tussen de directie en het werkveld centraal staat. Ook het omgaan met dilemma's stond veelvuldig op de agenda.

Ook in het professionaliseringstraject voor contactpersonen integriteit van de Vlaamse overheid is 'omgaan met dilemma's' een vast onderdeel van hun opleiding. Het professionaliseringstraject startte in 2017 met een eerste groep; in 2018 werd een tweede groep van 12 contactpersonen opgeleid. Dit traject biedt een referentiekader en ontwikkelingsmogelijkheid aan de entiteiten om de stimulerende en ondersteunende rol van contactpersoon integriteit ten volle op te nemen en stevig te verankeren in de organisatie.

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:

In 2019 wordt een nieuw raamcontract integriteit opgesteld met de bedoeling om de sleutelfiguren in de entiteiten te ondersteunen voor hun integriteitsbeleid. Ethisch leiderschap en morele dilemma's zullen hier onderdeel van uitmaken.

De derde en laatste groep contactpersonen integriteit worden in 2019 opgeleid.

Ethisch leiderschap komt, net zoals netwerkleiderschap, expliciet aan bod in Inspire III, een intensief opleidingsinitiatief voor het middenkader dat in 2019 van start gaat. Ook in het seminarie middenkader (mei 2019) is een workshop netwerkleiderschap gepland.

Opstart van een aanbesteding voor de employer brandoefening.

Momenteel zijn er geen verdere acties voorzien voor PSM in selectieprocedures.

3.26 PROJECT 26: WENDBARE ORGANISATIE

- Beschrijving witboek: De Vlaamse overheid werkt als groep samen. Daarom wordt de coördinatiecapaciteit op het niveau van de Vlaamse overheid binnen de beleidsdomeinen en de entiteiten in kaart gebracht en waar nodig versterkt. De politiek-ambtelijke samenwerking wordt verder opgedreven. Het charter politiek-ambtelijke samenwerking van 2009 wordt in onderling overleg aangepast waar nodig.

We werken als een netwerkorganisatie. Dat betekent een shift naar het denken en werken in netwerken, aanvullend op het hiërarchische model. We creëren daarvoor een virtuele pool van netwerkmanagers, en organiseren een specifieke opleiding voor personeelsleden die in dergelijke netwerken werken.

We gaan voor een flexibel project- en programmamanagement. Dat betekent dat we specifieke budgetten en personeelsleden toekennen aan de geselecteerde projecten en programma's met een verregaande autonomie.

We verkleinen de kloof met burgers, ondernemers en verenigingen door de deuren van onze overheidsdiensten open te zetten.

- Aanspreekpunt Dieter Vanhee dieter.vanhee@kb.vlaanderen.be
- Output:
  - Analyse toepassing charter politiek-ambtelijke samenwerking. Afgelopen tijd is verder geïnvesteerd in politiek-ambtelijke samenwerking. Een voorbeeld op dat vlak is de vernieuwde werking van het Voorzitterscollege.
  - Opleiding netwerkorganisatie.
  - Opstart pool netwerkmanagers.
  - Start van expertise- en kennisdelingsnetwerk rond netwerkmanagement.
  - Actieplan netwerkorganisatie.
  - Opmaak visienota project-, programma- en portfoliomanagement en implementatie quick wins uit deze visienota.
  - Onderzoekslijn 'wendbare overheid' binnen steunpunt bestuurlijke vernieuwing.

- Realisaties op 31/12/2018:
  - Het pilootproject netwerkleiderschap werd met succes afgerond en positief geëvalueerd. De inzichten, vaardigheden en instrumenten werden benut voor adviesverlening aan lopende projecten, kennisuitwisseling binnen en buiten de overheid en de werking van het Voorzitterscollege.
  - Het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing ontwikkelt 13 onderzoeksprojecten binnen negen thema's in drie onderzoekslijnen. DKB volgt onderzoekslijn 1 over toekomstverkenningen en onderzoekslijn 2 over een resultaat- en klantgerichte overheid op. In september organiseerde DKB samen met het steunpunt een intern seminarie om de tussentijdse resultaten voor onderzoekslijn 2 te presenteren. De onderzoekers van het project wendbare organisatie hebben het concept wendbare overheid omgezet naar een kader met evaluatiecriteria en -indicatoren. Ze hebben de samenhang van de hervormingsinitiatieven en -plannen voor een wendbare overheid in Vlaanderen vergeleken met Nederland, Estland en Zweden en deden interessante aanbevelingen.
  - In 2018 zijn de onderzoekers van het steunpunt bestuurlijke vernieuwing gestart met een onderzoek naar de meerwaarde van tijdelijke organisatieoverschrijdende, horizontale projectstructuren als coördinatie-instrument voor complexe beleidsproblemen.
  - In 2018 volgden we de aanbevelingen op n.a.v. de eerdere thema-audit rond projectmanagement.
  - Het Voorzitterscollege probeert een strategisch knooppunt in een netwerkorganisatie te worden en meer een regiefunctie te vervullen dan een hiërarchische rol. In de overlegmomenten van het Voorzitterscollege ligt de focus op visievorming en aanpak van complexe uitdagingen en projecten, zoals Vizier 2030, de transitieprioriteiten, en op interne organisatorische aangelegenheden op strategisch niveau, zoals het loopbaan- en beloningsbeleid en de prestatiebegroting.
  - In het witboek staat de we de deuren van onze overheidsdiensten zo veel mogelijk moeten open zetten. Het VAC Leuven en het Herman

Teirlinckgebouw kregen als eerste een toegankelijkheidslabel. Daarnaast werden 23 gebouwen in beheer van Het Facilitair Bedrijf gescreend op integrale toegankelijkheid, zodat eenieder zich welkom kan voelen in onze Vlaamse overheidsgebouwen. Ongeveer 25 lopende bouwprojecten worden reeds begeleid en geadviseerd door Inter7. In de Vlaamse administratieve centra en de grote kantoorgebouwen te Brussel werden kleine ingrepen gerealiseerd, die de integrale toegankelijkheid sterk verhogen. Voor nieuwe bouwprojecten streven we waar mogelijk naar de hoogst mogelijke toegankelijkheidsgraad.

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:
  - Samen met de deelnemers van het pilootproject netwerkleiderschap en ervaringsdeskundigen binnen de administratie wordt bekeken hoe de inzichten en vaardigheden inzake netwerkorganisatie en -leiderschap verder ontwikkeld en verankerd kunnen worden zowel binnen de Vlaamse overheid als in de samenwerking met externen en welke ondersteuning daarvoor nodig is. Tussen januari en juni 2019 gaat een tweede reeks door van de masterclass netwerkleiderschap.
  - Het onderzoek over tijdelijke organisatieoverschrijdende, horizontale projectstructuren wordt in het voorjaar van 2019 afgewerkt. Daar waar het onderzoek naar tijdelijke horizontale projectstructuren ingaat op een belangrijk structureel instrument voor wendbaarheid, zal het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing worden gevraagd om onderzoek te doen naar de cultuur die nodig is voor een wendbare overheid en hoe een dergelijke cultuur verder kan worden gestimuleerd in de Vlaamse overheid.
  - Het steunpunt bestuurlijke vernieuwing werkt momenteel aan een Flanders @ a glance naar analogie van Government @ a glance van de OESO. Het steunpunt geeft op deze manier een foto van de staat van de staat, onderbouwd met tal van statistieken.
  - We voorzien beleidsvoorstellen in de bijdrage van de Vlaamse administratie aan een volgend regeerakkoord.

3.27 PROJECT 27: TRANSPARANTE STRUCTUREN EN MINDER TOEPASSINGSGEBIEDEN

- Beschrijving witboek: We zijn transparant over de structuren die binnen de Vlaamse overheid bestaan en we beperken het aantal verschillende toepassingsgebieden.
- Aanspreekpunt Dieter Vanhee dieter.vanhee@kb.vlaanderen.be
- Output:
  - Visienota entiteiten Vlaamse overheid.
  - Onderzoek noodzaak objectief afwegingskader verzelfstandiging en juridische vormgeving entiteiten.
  - Naar bijdrage regeerakkoord toe: visienota VO-model.
- Realisaties op 31/12/2018:

Een werkgroep samengesteld uit ambtenaren uit veel verschillende beleidsdomeinen kwam twee keer samen. Tijdens een eerste werkgroep werden de verschillende juridische entiteiten in het ruime toepassingsgebied van ESR voorgesteld met voorstellen tot aanpassing. Deze eerste werkgroep werd getrokken door Koen Verhoest vanuit het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing. In een tweede werkgroep kwam de visie van de werkgroep naar voor met verbetervoorstellen.

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:

Deze verbetervoorstellen worden meegenomen naar een volgende regeerperiode.

3.28 PROJECT 28: INTEGRITEIT VERDER STIMULEREN EN WAARDEREN

- Beschrijving witboek: Integriteit wordt explicieter gestimuleerd en gewaardeerd.
- Aanspreekpunt Kristien Verbraeken kristien.verbraeken@kb.vlaanderen.be
- Output: Projecten die reeds opgestart zijn en die hiertoe bijdragen:
  - Actualisering van de deontologische code van de Vlaamse overheid met bijbehorende communicatiecampagne: verhouding tussen waarden van de VO en de deontologische code; expliciete toevoeging van neutrale dienstverlening als aspect van deontologische principe 'objectiviteit'; vermijden van persoonlijke voorkeur en belangenvermenging bij cumuleren van activiteiten, overheidsopdrachten en draaideurconstructies, relaties op het werk, werven van en leidinggeven aan familieleden en vrienden; spreekrecht en spreekplicht en deelname aan sociale media. De actualisering is voorzien voor begin 2018 met omzendbrief Vlaamse Regering. Communicatie-acties in de loop van 2018.
  - Professionaliseringstraject integriteitsactoren: afsluiten raamcontract ondersteuning integriteitsbeleid met externe partner waar entiteiten van af kunnen nemen voor advies en praktische hulp bij integriteitsvragen, -projecten en -trainingen. Er zijn verder verschillende leerinitiatieven op maat van de verschillende integriteitsactoren mogelijk.
  - FIO – feedbackinstrument voor ontwikkeling van leiderschap: stimuleren van ontwikkeling 4 leiderschapsrollen en ethisch leiderschap. Via een 360°-bevraging krijgen de leiders feedback over hun functioneren.
  - Implementatie van het integriteitsborgingsmodel als zelfevaluatie- en ontwikkelingsinstrument voor geïntegreerd integriteitsbeleid in de entiteiten van de Vlaamse overheid. In oktober – december 2017 wordt dit model een onderdeel van het professionaliseringstraject voor integriteitsactoren.

- Realisaties op 31/12/2018:
  - Actualisering deontologische code: ontwerp tekst voor nieuwe deontologische code ligt klaar voor bespreking met sectorcomité XVIII, communicatieplan is voorbereid en korte teaserfilmpjes over een aantal topics uit de code werden opgenomen.
  - In 2017 sloot AgO met Diversity een het raamcontract ondersteuning integriteitsbeleid. Omwille van het succes van deze samenwerking, werd begin oktober 2018 de drempelwaarde voor dit raamcontract al bereikt. De voorbereidingen werden gestart voor een nieuw raamcontract. Twee groepen van telkens 12 deelnemers volgden het professionaliseringstraject voor contactpersonen integriteit. De eerste groep contactpersonen integriteit zetten in 2018 hun professionalisering verder met intervisies. Voor de rol van contactpersoon integriteit werd een profielomschrijving gemaakt. Op 11 december 2018 organiseerde AgO een integriteitsnetwerksessie voor alle integriteitsactoren over [‘Waarom goede mensen soms de verkeerde dingen doen’](#)
  - In 2018 kwam de [FIO](#) op kruissnelheid. De FIO, dat staat voor feedbackinstrument voor ontwikkeling van leiderschap, is een digitaal instrument binnen de Vlaamse overheid dat medewerkers die leiderschap opnemen ondersteunt om aan leiderschapskwaliteiten te werken. In dit 360°-bevragsinstrument werd ook expliciet een onderdeel **ethisch leiderschap** opgenomen. Leidinggevendenden kunnen zichzelf dus inschatten en hun medewerkers, externe contacten en leidinggevendenden over dit thema bevragen. AgO reikt ook [ontwikkeltips m.b.t. ethisch leiderschap](#) aan.
  - Het integriteitsborgingsmodel is een belangrijk leerinstrument in het professionaliseringstraject voor contactpersonen integriteit van de Vlaamse overheid. Het wordt ook bij de start van het traject aangeboden om een eerste stand van zaken in kaart te brengen van de integriteitsrealisaties door de deelnemende entiteiten.

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:
  - In 2019 verwachten we na bespreking met het sectorcomité XVIII de goedkeuring van de vernieuwde code door de minister van Bestuurszaken. Na de officiële goedkeuring is de code meteen van kracht en zal de communicatiecampagne starten om de medewerkers van de Vlaamse overheid te informeren.
  - De voorbereidingen voor een nieuw raamcontract ondersteuning integriteitsbeleid werden door AgO opgestart en we verwachten in het 3de kwartaal van 2019 een nieuw raamcontract ter beschikking te kunnen stellen. In 2019 biedt AgO voor een derde en laatste groep contactpersonen integriteit het professionaliseringstraject aan. Groep 1 en 2 zetten hun professionalisering verder met regelmatige intervisies.
  - In 2019 blijft AgO verder inzetten op de FIO. In overheidsbrede leiderschapstrajecten (vb. Inspire III, een intensief programma voor het middenkader) wordt dit instrument geïntegreerd zodat inzetten op ethisch leiderschap en werken aan een open feedbackcultuur gewaarborgd kan worden.

3.29 PROJECT 29: VERDER INZETTEN OP DEUGDELIJK BESTUUR

- Beschrijving witboek: We zetten onze inspanningen inzake deugdelijk bestuur voort. We zorgen dat de betrokken raden van bestuur van Vlaamse entiteiten, zoals vastgelegd in het decreet deugdelijk bestuur, tegen 1 juli 2018 minstens voor een derde zijn samengesteld uit onafhankelijke bestuurders. We zien erop toe dat de bedragen van de jaarlijkse bezoldiging, de vertrekpremies, de zitpenningen en vergoedingen van de leden van de raad van bestuur openbaar worden gemaakt door publicatie in het jaarverslag van de betrokken entiteit, en dat het jaarverslag wordt bekendgemaakt op de website van de entiteit. We volgen nauwgezet de vorderingen op van de entiteiten die nog niet voldoen aan de overige bepalingen van het decreet.

- Aanspreekpunt Sophie Steyaert sophie.steyaert@kb.vlaanderen.be en Dieter Vanhee dieter.vanhee@kb.vlaanderen.be

- Output:
  - Er is in september 2017 op politiek niveau besproken welke entiteiten nog acties moeten ondernemen om onafhankelijke bestuurders aan te stellen. Het komt toe aan de functionele ministers om dit op te volgen.
  - AgO, AIV en DKB hebben een communicatie gepland in november 2017 om alle entiteiten die door wijzigingen in de lijst “publieke eenheden” van de Nationale Bank recent onder het toepassingsgebied vallen hiervan in kennis te stellen en hen te wijzen op de actieve verplichtingen die voortvloeien uit het decreet, waaronder het aanstellen van onafhankelijke bestuurders en het publiceren van het bedrag van de jaarlijkse bezoldiging, opgesplitst in vast en variabel gedeelte, de eventuele vertrekpremies, de zitpenningen en vergoedingen van de leden van de raad van bestuur.
  - De vorderingen van de entiteiten worden opgevolgd via de driejaarlijkse rapportering over de wijze waarop het decreet deugdelijk bestuur wordt toegepast (volgende rapportering: 2020).
  - Entiteiten kunnen voor ondersteuning steeds terecht op <https://overheid.vlaanderen.be/deugdelijk-bestuur-de-vlaamse-publiekesector>

- Realisaties op 31/12/2018:
  - Het decreet deugdelijk bestuur werd geïntegreerd in het bestuursdecreet. De rapportering is aangepast naar 1 keer per regeerperiode (i.p.v. om de drie jaar). Artikel III 118 bestuursdecreet: ‘In het derde jaar van een regeerperiode brengt de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement verslag uit over de wijze waarop de bepalingen inzake deugdelijk bestuur zijn toegepast. ‘In de memorie van toelichting wordt vermeld: ‘Aangezien de bevraging een aanzienlijke administratieve last meebrengt, is een driejaarlijkse

rapportering niet wenselijk. Bovendien worden beslissingen over samenstelling van organen meestal in het eerste jaar van een regeerperiode genomen en zijn er weinig fundamentele aanpassingen in de rest van de regeerperiode. Daarom wordt voorgesteld de bevraging op te starten een jaar na het aantreden van elke nieuwe regering en de rapportering te beperken tot één maal per regeerperiode.'

- Er is een onafhankelijke benchmarkstudie uitgevoerd naar de billijkheid van de vergoedingen van de leden van de raden van bestuur van entiteiten onder het toepassingsgebied van het Vlaams decreet deugdelijk bestuur. De conclusie is dat er bij iets minder dan 90% van de Vlaamse entiteiten geen probleem was met de toegekende vergoedingen: ze liggen lager dan de gangbare bedragen bij andere overheden en gemiddeld zelfs de helft lager dan in de private sector. Slechts in iets meer dan 10% van de Vlaamse entiteiten zijn er vergoedingen die hoger liggen dan wat het rapport aanbeveelt. Voor die entiteiten heeft de Vlaamse Regering op 9 februari 2018 afgesproken dat iedere Vlaamse minister de nodige regelingen treft om de vergoedingen te verminderen tot het aanbevolen niveau. Op 28 september 2018 heeft de Vlaamse Regering ook haar definitieve goedkeuring gehecht aan de aanpassing van drie generieke besluiten betreffende de vergoedingen van bestuurders en regeringscommissarissen in de Vlaamse publieke sector. Daarin wordt onder meer geregeld dat voortaan alleen nog vaste vergoedingen betaald worden aan bestuurders die (behoudens overmacht) op jaarbasis minstens twee derde van de bestuursvergaderingen hebben bijgewoond.
- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:
  - Door het feit dat het toepassingsgebied van deugdelijk bestuur in het bestuursdecreet is herzien, wordt nu ingezet op de concrete vaststelling van het toepassingsgebied. AIV zal begin 2019 de toepassingsgebieden van het bestuursdecreet van 7/12/2018 concretiseren.

3.30 PROJECT 30: INTERNE REGELLUWE ZONES

- Beschrijving witboek: We stellen voor de vele interne regels en procedures binnen de Vlaamse overheid, deels en waar nodig, tijdelijk buiten werking te stellen via interne regelluwe zones. Als we vaststellen dat die regelluwe zones het verhoopte effect hebben, kunnen we de regels en procedures waar nodig optimaliseren of zelfs afbouwen.
- Aanspreekpunt Manu Dierickx Visschers:
manuel.dierickxvisschers@kb.vlaanderen.be
- Output: Het beleidskader voor 'experimentwetgeving en regelluwe zones' (hoofdstuk bestuursdecreet en in omzendbrief over beleids- en regelgevingsprocessen) is ook bruikbaar voor de opstart van interne regelluwe zones. Ook de kennisdeling rond 'experimentwetgeving en regelluwe zones' via website, bijeenkomsten, vorming wetgevingsleer (vanaf november/december 2017) zal ruimte bieden aan dergelijke interne projecten.
- Realisaties op 31/12/2018:

Zie fiche 16 waarin de realisaties m.b.t. het overkoepelend kader inzake regelluwe zones en experimentwetgeving staan beschreven.

- Verdere acties gepland in deze regeerperiode:

Verdere acties hieromtrent zijn afhankelijk van initiatieven vanwege de beleidsdomeinen die verantwoordelijk zijn voor de ontwikkeling van interne regels en procedures. Indien gewenst kan men vanuit DKB bijkomende toelichting en inhoudelijke ondersteuning bij de ontwikkeling van interne regelluwe zones bieden.

4 BESTUURSDECREET

4.1 TRAJECT

In het Vlaams Regeerakkoord 2014-2019 is het engagement opgenomen dat een aantal bestuurlijke decreten worden samengebracht in één Vlaams bestuursdecreet met als uitgangspunten het recht op kwaliteitsvolle dienstverlening en het recht op digitale dienstverlening.

Vanaf de start werd er voor gekozen om verschillende bestuurlijke vernieuwingen te bundelen en hierover een brede interne en externe dialoog op te starten.

Via het [groenboek 'bestuur' en het witboek 'open en wendbare overheid'](#) werden voorgestelde vernieuwingen aan het bestuursdecreet afgetoetst en waar wenselijk opgenomen.

Op 22 december 2017 keurde de Vlaamse Regering het voorontwerp van bestuursdecreet goed. Dit bestuursdecreet werd voor advies voorgelegd aan de SERV, de Strategische adviesraden, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en de Vereniging van Vlaamse Provincies.

Op 9 maart 2018 keurde de Vlaamse Regering het voorontwerp van bestuursdecreet een tweede keer goed. Het voorontwerp van decreet werd voor advies voorgelegd aan de Raad van State.

Op 22 juni 2018 keurde de Vlaamse Regering het voorontwerp van bestuursdecreet definitief goed.

Het ontwerp van bestuursdecreet werd op 9 juli 2018 ingediend in het Vlaams Parlement. Op 6 november 2018 keurde de Verenigde Commissies voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid en Algemeen Beleid, Financiën en Begroting. Aan deze goedkeuring ging nog een [hoorzitting](#) vooraf met de Vlaamse ombudsman, de SERV en de heer Tim Pauwels, nieuwsombudsman van de VRT. Er werden ook een aantal [amendementen](#) ingediend. Alleen amendement 2 en 6 werden aangenomen in commissie.

Op 5 december 2018 werd het bestuursdecreet in het Vlaams Parlement unaniem goedgekeurd in plenaire vergadering.

Op 7 december 2018 werd het bestuursdecreet bekrachtigd en afgekondigd door de Vlaamse Regering

In het bestuursdecreet is de inwerkingtreding voorzien op 1 januari 2019. Voor een aantal bepalingen wordt afgeweken van deze algemene regel. Voor sommige bepalingen is het belangrijk dat ze onmiddellijk in werking treden (het virtueel loket voor burgers en het gebruik van een berichtenbox voor elektronische verzending van berichten). De bepalingen over webtoegankelijkheid hebben uitwerking met ingang van 23 september 2018.

Er volgden nog vijf uitvoeringsbesluiten bij het bestuursdecreet:

- een 'wijzigingsbesluit': een besluit van de Vlaamse Regering met louter een vervanging van verwijzingen naar de 12 gecoördineerde decreten met verwijzingen naar het bestuursdecreet
- een archiefbesluit: een besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van het beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten
- een "substitutiebesluit": een besluit van de Vlaamse Regering van 18 januari 2019 tot het regelen van de vervanging van analoge bestuursdocumenten door elektronische kopieën
- een besluit van de Vlaamse Regering van 1 februari 2019 dat de toegang tot bestuursdocumenten voor wetenschappelijke doeleinden regelt
- een besluit van de Vlaamse Regering van 25 januari 2019 dat het organisatiebesluit aligneert op het bevoegdheidsbesluit.

4.2 INHOUD

- Coördinatie van verschillende bestuurlijke decreten

In het Vlaams regeerakkoord was slechts een engagement voor de coördinatie van 5 bestuurlijke decreten opgenomen. Door de keuze voor het bundelen van verschillende bestuurlijke hervormingen in het groenboek 'bestuur' en het witboek 'open en wendbare overheid' is er voor gekozen om deze coördinatie uit te breiden tot 12 bestaande

bestuurlijke decreten. De inhoud van al deze decreten zijn terug te vinden in de vijf pijlers van het witboek open en wendbare overheid.

De bestaande decreten werden geëvalueerd op grond van de uitgangspunten die in het regeerakkoord vooropgesteld werden: het recht op kwaliteitsvolle dienstverlening, en het recht op digitale dienstverlening.

Het gaat over:

- Kaderdecreet Bestuurlijk Beleid;
- Decreet Deugdelijk Bestuur;
- Decreet ter bevordering van een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in de advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid (MEP-decreet);
- Decreet tot regeling strategische adviesraden;
- Decreet stuurorgaan Vlaams informatie- en ICT-beleid;
- Decreet betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer;
- Openbaarheidsdecreet;
- Klachtendecreet;
- Decreet normen overheidscommunicatie;
- Archiefdecreet;
- Decreet hergebruik overheidsinformatie;
- Decreet betreffende de Vlaamse openbare statistieken.

Alle bepalingen m.b.t. de relatie tussen burgers en de overheid werden gebundeld in titel II van het bestuursdecreet. Alle bepalingen m.b.t. de structuur en werking van de overheid werden gebundeld in titel III.

- Harmoniseren van de toepassingsgebieden van het decreet

De decreten die in het bestuursdecreet opgenomen zijn, hebben allemaal uiteenlopende toepassingsgebieden. Eén van de doelstellingen van het bestuursdecreet was het toepassingsgebied van bestuursrechtelijke regels harmoniseren en op mekaar afstemmen.

Uiteraard is het niet wenselijk om alle instanties die een link met de overheid hebben op dezelfde manier aan dwingende regels te onderwerpen. In het bestuursdecreet wordt gewerkt met 3 grote categorieën van instanties:

- de Vlaamse overheid;
- de lokale overheden;
- de instellingen met een publieke taak en de milieu-instanties.

Op de instellingen met een publieke taak en de milieu-instanties zijn uitsluitend bestaande verplichtingen van toepassing die volgen uit Europese richtlijnen.

Op de lokale overheden zijn deels bestaande bepalingen van toepassing, maar het toepassingsgebied van een aantal bestaande bestuurlijke regels wordt ook uitgebreid of er worden nieuwe toegevoegd, in het bijzonder regels die het digitale gegevensverkeer tussen overheidsinstanties onderling en met de burger faciliteren. In de toelichting bij de verschillende onderdelen van het decreet wordt dit telkens vermeld.

- Vereenvoudiging van rapporteringsverplichtingen

In de 12 bestaande bestuurlijke decreten waren een aantal rapporteringsverplichtingen opgenomen. Waar mogelijk en opportuun werden deze op elkaar afgestemd of vereenvoudigd.

- Rapportering over de structuur van de Vlaamse overheid

Zo werd de rapportering over de structuur en werking van de Vlaamse overheid vervangen door een publicatieplicht op de centrale website van de Vlaamse overheid (lijst van agentschappen en hun statuten, van de ondernemingsplannen en jaarrapporten van departementen, IVA's en publiekrechtelijke EVA's, van de samenwerkingsovereenkomsten en jaarverslagen van privaatrechtelijke EVA's, bedragen van jaarlijkse bezoldiging personeel en de bestuurders zijn opgenomen in de jaarverslagen).

- Rapportering over activiteiten van instanties van de Vlaamse overheid

De bestaande verplichting om door elke instantie naast een jaarrapportering over de uitvoering van het ondernemingsplan tevens een activiteitenverslag op te laten stellen en dit door de Vlaamse Regering te laten indienen in het Vlaams Parlement werd geschrapt. Uiteraard kan elke instantie vrijwillig beslissen een activiteitenverslag op te maken. En uiteraard kan het Vlaams Parlement de bestaande parlementaire instrumenten gebruiken om bijkomende informatie op te vragen over de activiteiten van een instantie, indien zou blijken dat de jaarrapportering over het ondernemingsplan onvoldoende blijkt te zijn.

- Rapportering over deugdelijk bestuur en evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in de advies- en bestuursorganen

De rapporteringsverplichtingen van het decreet deugdelijk bestuur en het MEP-decreet worden samengevoegd. Er wordt voorgesteld de frequentie van rapportering deugdelijk bestuur aan te passen naar 1 x per regeerperiode. Aangezien raden van bestuur en adviesorganen in de loop van de regeerperiode kunnen hersamengesteld worden, kan een eenmalige rapportering een vertekend beeld kan geven over de toepassing van de bepalingen. Daarom wordt ook een tussentijds verslag uitgebracht over de toepassing van de MEP-bepalingen twee jaar na het rapport deugdelijk bestuur.

- Rapportering over openbaarheid, hergebruik en webtoegankelijkheid

De bestaande rapporteringsverplichtingen aan het VP inzake openbaarheid en hergebruik worden samengevoegd. De richtlijn webtoegankelijkheid legt verplicht verslag op om de drie jaar. Deze rapportering wordt gekoppeld aan de driejaarlijkse rapportering hergebruik.

- Rapportering over het communicatiebeleid

De bestaande verplichting om een jaarlijks globaal communicatieverslag op te maken en in te dienen in het Vlaams Parlement wordt opgeheven. Dit jaarverslag blijkt namelijk niet het geschikte instrument om het communicatiebeleid van de Vlaamse overheid op te volgen. Via de beleidsnota en beleidsbrieven algemeen regeringsbeleid

zal het Vlaams Parlement de planning en uitvoering van het communicatiebeleid van de Vlaamse overheid kunnen blijven opvolgen.

- Vernieuwing van het Vlaams bestuursrecht

De inhoudelijke vernieuwingen in het bestuursdecreet hangen sterk samen met de keuzes in het witboek open en wendbare overheid. Dit zijn de belangrijkste krachtlijnen.

- Digitale dienstverlening: virtueel loket voor burgers

Het bestuursdecreet voorziet in een decretale verankering van het principe van één virtueel geïntegreerde digitale toegang voor burgers. Deze toegang biedt burgers een overzicht van zijn/haar gegevens en interacties met de overheid. Hierbij kan het gaan om dienstverlening van overheden in Vlaanderen, federale overheden, andere gemeenschappen of gewesten.

De burgers krijgen naast de toegang tot hun eigen gegevens ook inzicht in het gebruik van die gegevens door de overheid. Dat is voor wat betreft persoonsgegevens een vereiste uit de algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Wanneer de burger foutieve gegevens opmerkt of vragen heeft, kan hij deze onmiddellijk en eenvoudig melden.

Deze geïntegreerde toegang zal stapsgewijs geïmplementeerd én systematisch uitgebreid worden.

- Elektronische dienstverlening

Het bestuursdecreet bepaalt dat de betrokken Vlaamse of lokale instantie voor elke procedure moet bekend maken vanaf wanneer er een elektronische variant van de procedure beschikbaar is.

Het bestuursdecreet is hierbij vooral 'faciliterend' omdat het de elektronische variant toestaat, zelfs als bestaande regelgeving alleen in een analoge variant voorziet. De Vlaamse Regering kan, als dat nodig is, wel overheidsinstanties verplichten om de elektronische weg mogelijk te maken.

Een analoge procedure, naast de gedigitaliseerde, blijft steeds mogelijk in de relatie met (niet-professionele) burgers.

- Inclusieve dienstverlening: richtlijn webtoegankelijkheid

Het bestuursdecreet zet de Europese richtlijn inzake toegankelijkheid van overheidswebsites formeel om, als een nieuwe norm voor overheidscommunicatie. Burgers die vaststellen dat websites van de overheid niet webtoegankelijk zijn, kunnen hierover een klacht indienen volgens de reguliere klachtenprocedure. De verplichte rapportering wordt ook afgestemd op andere rapporteringsverplichtingen. Op die manier is de omzetting van deze richtlijn maximaal geïntegreerd in het bestuursdecreet en de hierin voorziene instrumenten.

- Oplossingsgerichte dienstverlening: communicatie en klachten

Kwaliteitsvolle dienstverlening omvat de volledige keten van dienstverlening. Deze kwaliteitszorg begint met het verstrekken van actieve informatie over het bestaan van dienstverlening. Hier heeft de communicatieverantwoordelijke een centrale rol. Maar ook als er iets fout loopt tijdens de dienstverlening moet de overheid blijven communiceren en vooral luisteren naar haar klanten. Hier heeft de klachtenvoorziening een centrale rol. Deze wordt nog versterkt door ook een vorm van bemiddeling toe te laten. Beide decretaal vastgelegde functies moeten binnen elke instantie nog meer afgestemd worden op elkaar.

- Participatie: Meer toegankelijke adviesraden

De advisering door de strategische adviesraden blijven een belangrijke rol spelen in het participatiebeleid van de Vlaamse Regering. In het witboek 'open en wendbare overheid' zijn echter ook een aantal vernieuwingen van dit participatiebeleid opgenomen. Meer open publieksconsultaties die open staan voor iedereen krijgen daarom ook een plaats in de werking van de strategische adviesraden. Ze kunnen deze op eigen initiatief opstarten, maar dit kan ook op vraag van de Vlaamse Regering of een minister gebeuren. Deze publieke consultatie kan de strategische adviesraad dan als aanvullende input gebruiken bij de opmaak

van haar advies. Vanuit dit streven naar een meer open overheid wordt ook aan de strategische adviesraden gevraagd om in hun adviezen duidelijk te vermelden op basis van welke informatie en welke contacten ze hun advies gebaseerd hebben.

- Participatie: Meer 'strategische' strategische adviesraden

Tijdig consulteren wordt de norm. Advies over conceptnota's, groen- en witboeken wordt daarom uitdrukkelijk toegevoegd aan de opdracht van strategische adviesraden. Advisering van dergelijke documenten stellen de strategische adviesraden immers meer in staat om bij te dragen aan een strategische visie of advies dan over reeds uitgeschreven voorontwerpen van decreet. Tegelijkertijd krijgen de leden van de Vlaamse Regering meer ruimte om over beleidsdossiers zelf advies te vragen of participatiemomenten te organiseren nog voor de Vlaamse Regering een formeel akkoord over de inhoud ervan heeft gegeven. Ook deze vernieuwing zal de strategische adviesraden in staat stellen om een meer strategische rol op te nemen.

- Participatie: Consultatieportaal als een kruispunt voor participatiemomenten

Het principe van een centraal consultatieplatform wordt decretaal verankerd. Het gaat minstens om consultaties over visienota's, conceptnota's, groen- en witboeken en over belangrijke voorontwerpen van decreet en ontwerpen van uitvoeringsbesluiten (via "notice en comment" maar ook over initiatieven van andere overheden met impact op Vlaamse bevoegdheden (bijv. EU) of eventueel over evaluatie van belangrijke bestaande decreten of besluiten.

In dat kader zijn ook de principes voor inspraak zoals opgenomen in het verdrag van Aarhus van belang (toegankelijke informatie, op een geschikt tijdstip en volgens afdoende termijnen, mogelijkheid om reacties te geven en alle reacties en adviezen worden publiek gemaakt).

- Participatie: Recht om beleidsvoorstellen in te dienen

Burgers krijgen de mogelijkheid om zelf voorstellen te doen over het functioneren van de overheid, beleid of regelgeving. Dit is een aanvulling op de bestaande 'parlementaire' regeling voor verzoekschriften.

- Regelgeving: Transparante besluitvorming als norm

Er is een decretale verankering van de actieve openbaarmaking van regeringsbeslissingen en bijhorende regeringsdocumenten opgenomen.

- Regelgeving: Experimentwetgeving en regelluwe zones

Er wordt een algemeen decretaal kader voor experimentregelgeving en regelluwe zones opgenomen.

- Regelgeving: Actieve informatieplicht bij inwerkingtreding regelgeving

Er is een bijzondere actieve informatieplicht bij de inwerkingtreding van nieuwe regelgeving toegevoegd, voor zover deze regelgeving rechten toekent of verplichtingen oplegt aan burgers. Voldoende kennis van een verplichting is een van de voorwaarden voor spontane naleving van regelgeving.

- Onderbouwd beleid

Hier is alleen het bestaande statistiekdecreet mee opgenomen in het bestuursdecreet. De introductie van prestatiebegroting wordt via de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën geregeld. Nieuwe initiatieven, bv. i.v.m. decreets- en beleidsevaluaties zullen via interne regels (omzendbrieven) worden geïntroduceerd.

- Oplossingsgericht samenwerken

Er is ook een rechtsgrond voor interne regelluwe zones opgenomen. Andere initiatieven uit het witboek open en wendbare overheid over de interne werking binnen de Vlaamse overheid kunnen zonder decretale aanpassingen worden gerealiseerd.

- Handhaving

Het toezicht op de naleving van de bepalingen in het bestuursdecreet is en blijft divers ingevuld. Dit zijn meestal bestaande procedures.

Er zijn in het bestuursdecreet zelf een aantal organen met een specifieke toezichtstaak opgenomen, zoals de beroepsinstanties voor openbaarheid van bestuur en voor hergebruik. Ook buiten het bestuursdecreet bestaan er instellingen die een toezichtstaak opnemen. De Vlaamse ombudsman voor klachtenbehandeling en Vlaamse Toezichtcommissie. Tot slot is er ook nog een algemeen politiek toezicht binnen de interne werking van de Vlaamse Regering en de bijhorende besluitvormingsprocedures. Via een aantal rapporteringsverplichtingen aan het Vlaams Parlement wordt in bijkomend toezicht voorzien. Voor vele bepalingen van het bestuursdecreet wordt echter ook gerekend op een spontane naleving door de verschillende instanties. Dit is ook een van de redenen waarom een ruim participatief traject is opgestart voorafgaand aan de opmaak van dit bestuursdecreet. In het bestuursdecreet zijn daarom ook geen specifieke sancties opgenomen.